ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА

Янгийўл районидаги хўжалик ларда хотин-қизлардан механизаторлар тайёрлашга алоҳида аҳамият берилмоқда. Ҳозир райондаги кўпгина колхозларда хотин-қизлар техникани моҳирлик билан бошқараётирлар. Фрунзе номли колхозда ташкил этилган олти ойлик механизаторлар тайёрлаш курсини бир группа қишлоқ ёшлари битириб чиқишди. Улар ўзлари туғилиб ўсган қишлоқларида механизатор бўлиб ишлайдилар. Комсомол аъзоси Мария Жанаева ҳам шулар жумласидандир. Курсни аъло баҳолар билан муваффақиятли тамомлади. Пахта териш машинасининг механизатори бўлиб етишди. Эндиликда Жанаева ўзига бириктилган терим машинасини ремонт қилишда фаол қатнашмоқда. У мавсумда 100 тонна пахта териш мажбуриятини олди. Суратда: Фрунзе номли колхознинг ёш механик-ҳайдовчиси М. Жанаева.

Қ. Розиқов фотоси. (ЎзТАГ).

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 157 (5250).

13 АВГУСТ
СЕШАНБА
1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ, ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИ ВА ОБЛАСТЬ КОМСОМОЛ КОМИТЕТИДА

Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети 1974 йил пахта ҳосилини йиғиб-териб олишда пахта териш машиналари, кўсак териш комбайнлари ва механик подборшчикларнинг механик-ҳайдовчилари ўртасидаги социалистик мусобақа шартларини тасдиқладилар.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, пахтачилик совхозлари тресги, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси, қишлоқ хўжалик ва тайёрлаш ишчи ва хизматчилари касаба союзлари область комитети, уларнинг жойлардаги органлари, район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, пахтакор колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари ва касаба союз ташкилотларига механик-ҳайдовчиларнинг район ва хўжаликларда ўзаро социалистик мусобақаси шартларини ишлаб чиқиш топширилди.

Районлар учун тузилган социалистик мусобақа шартлари ва механик-ҳайдовчиларнинг рўйхати (ҳар машинага икки киши) ва уларнинг социалистик мажбуриятлари район газеталарида 1974 йил 30 августга қадар эълон қилинади.

Область ва район газеталари редакцияларига, область ва район радио эшиттириш бўлимларига сентябрь ва октябрь ойларида механик-ҳайдовчиларнинг ҳар беш кунликдаги социалистик мусобақаси якунларини мунтазам ёритиб бориш, мавсумий иш якунларини кўрсатиш, бунда айниқса пахта териш машиналаридан сифатли ва юқори унумли фойдаланган механик-ҳайдовчиларнинг иш тажрибаларини кенг пропаганда қилиш топширилди.

Пахта теримини тез суръатлар билан ўтказишни таъминлаш, машина теримидаги тажрибаларни ўз вақтида аниқлаш ва кенг ёйиш учун машина теримини ташкил қилиш область штаби тузилди (С. Д. Кисилев,—бошлиғи, Б. А. Аракелян, Т. У. Отаметов, О. И. Исоқов, Т. Р. Ражабов, С. Маҳкамов, М. Х. Дубинский, В. Н. Бабанец ўртоқлар — аъзолари).

Район партия комитетлари, район ижроия комитетлари, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари, партия ташкилотлари ва касаба союз ташкилотларига 1974 йил пахта ҳосилини машиналарда териб олиш бўйича социалистик мусобақа шартларини механизаторлар ўртасида кенг тушунтириш ва пропаганда қилиш топширилди.

1974 ЙИЛ ПАХТА ҲОСИЛИНИ ЙИҒИБ-ТЕРИБ ОЛИШДА ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАЛАРИ, КЎСАК ТЕРИШ КОМБАЙНЛАРИ ВА МЕХАНИК ПОДБОРШЧИКЛАРИ, МЕХАНИК-ҲАЙДОВЧИЛАРИ ЎРТАСИДАГИ СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ШАРТЛАРИ

Икки орденли Тошкент областининг меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топганлигининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун республика қишлоқ хўжалик ходимларининг социалистик мусобақасига актив қўшилиб, бу йил давлатга 420 минг тонна «оқ олтин» сотиш ва етиштирилган ҳосилнинг камида 75 процентини пахта териш техникаси билан йиғиб олиш мажбуриятини олдилар.

Область пахтакорлари деҳқончилик маданиятини ошириш, илғор агротехника ва ишлаб чиқариш новаторлари ютуқларини кенг қўлланиш асосида ғўзаларни прогрессив усулларда парвариш қилиб, Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг ғоят катта ёрдами ва ғамхўрлиги туфайли мўл ҳосил етиштирдилар. Эндиликда етиштирилган ана шу ҳосилни йиғиб-териб олишда механизаторлар зиммасига жуда катта масъулият тушади.

Пахтачиликда техника прогрессининг ташаббускорлари бўлган Тошкент области механизаторларининг шонли анъаналари, уларнинг ҳар қандай қийинчиликни енгишдаги касб-корга айланиб қолган маҳоратлари машинада пахта териш социалистик мажбуриятларини сўзсиз бажаришга мустаҳкам замин бўлиб хизмат қилади.

Область механизаторларининг социалистик мусобақасида 1974 йил пахта йиғим-теримида ишлайдиган барча типдаги ва маркадаги пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари қатнаша оладилар.

Социалистик мусобақанинг бош принципларидан бири бўлган иш якунларини таққослаш қоидасига риоя қилинади, терилган пахтани ҳисобга олиш, иш сифатини белгилаш иш унумдорлиги бир хил бўлган машиналарда ишлаётган ҳар группа механик-ҳайдовчилар учун айрим-айрим олиб борилади.

ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАЛАРИ УЧ ГРУППАГА БЎЛИНАДИ:

1 группага 60 сантиметрли қатор орасида ишлайдиган 14ХВ-2,4, ва 90 сантиметрли қатор орасида ишлайдиган ХН-3,6 маркали тўрт қаторли машиналар киради.

2 группага 60 сантиметрли қатор орасида ишлайдиган ХВС-1,2 ва ХТ-1,2 маркали икки қаторли машиналарнинг барча модификациялари киради.

3 группага 90 сантиметрли қатор орасида ишлайдиган 17ХВ-1,8 икки қаторли машиналарнинг барча модификациялари киритилган.

Кўсак териш комбайнлари ҳам икки группага бўлинган — биринчи группага тўрт қаторли, иккинчи группага икки қаторли комбайнлар киради.

Механик подборшчиклар ҳам икки группага бўлинади. Биринчи группага 60 сантиметр, иккинчи группага 90 сантиметр қатор орасида ишлайдиган машиналар киритилган.

Механик-ҳайдовчиларнинг социалистик мусобақаси ҳар беш кунда якунланиб, у, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари учун 1974 йил 20 сентябрдан 20 октябрга қадар, кўсак териш комбайнларининг ва механик подборшчикларнинг ҳайдовчилари учун 5 октябрдан 5 ноябрга қадар ва йиғим-терим мавсумининг натижаларига қараб то 1974 йил 1 декабрига қадар давом этади.

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ҒОЛИБЛАРИНИ РАҒБАТЛАНТИРИШ

Пахта йиғим-терими кунларида шу йил 20 сентябрдан бошлаб «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда» область газеталари саҳифаларида, область радио эшиттириш ва телевидение кўрсатувларида ҳар беш кунликнинг якунларига қараб дастлабки ўн ўринни эгаллаган энг яхши механик-ҳайдовчиларнинг номлари эълон қилиб борилади.

Пахта йиғим-терими якунлари бўйича тўрт қаторли машинада 200 тоннадан ортиқ, икки қаторли машинада 150 тоннадан ортиқ ва қатор оралари 60 сантиметр экилган майдонларда 100 тоннадан ортиқ пахта терган, шунингдек, кўсак териш комбайнлари ёки механик подборшчиклар билан 40 тоннадан ортиқ пахта терган механик-ҳайдовчиларга **«1974 йилда Тошкент областининг энг яхши механик-ҳайдовчиси»** деган унвон берилади. Мавсум якунларига қараб илғор механик-ҳайдовчиларни мукофотлаш учун 515 та қимматбаҳо мукофот, шу жумладан 33 та енгил автомашина, 48 та мотоцикл, бепул турист йўлланмаси ва дам олиш уйларига йўлланма ажратилади.

Пахта йиғим-терим техникасидан икки сменада фойдаланилганда 1—10 ўринни эгаллаган экипажнинг ва кўсак териш комбайнлари, механик-подборшчикларда ишлаб тегишли 1—5 уринни эгаллаган экипажларнинг камида 60 процент терган аъзоси биринчи совринли ўринни эгаллаган ҳисобланади. Ундан кейинги ўринларни эгаллаган экипажлар учун иккинчи механик-ҳайдовчи, агар у экипаж терган пахтанинг камида 30 процентини терган бўлса, ундан кейинги мукофотли ўринларни эгаллаган ҳисобланади.

Иш якунларига қараб ҳар беш кунликда механик-ҳайдовчиларнинг рўйхатлари мавсум бошидан терган пахтаси ёзилган ҳолда машинада пахта териш бўйича 20, 25, 30 сентябрда, 5, 10, 15, 20, 25 октябрда соат 12 га қадар машинада пахта териш район штаби томонидан тақдим этилади, район қишлоқ хўжалик бошқармаси томонидан тасдиқланиб жўнатилади.

Кўсак териш комбайнлари ва механик подборшчикларнинг ҳайдовчиларини тақдим қилиш ҳам иш якунларига қараб ҳар беш кунда умумий терган пахтаси ёзилиб, машинада пахта териш район штаби томонидан 10, 15, 20, 25, 30 октябрда ва 5 ноябрда соат 12 га қадар юборилади. Бунда бешта энг яхши механик-ҳайдовчиларнинг барча хил терим техникаси билан бажарган ишлари кўрсатилиб район қишлоқ хўжалик бошқармаси томонидан тасдиқланиб жўнатилади.

Область бўйича социалистик мусобақага пахта териш машиналари, кўсак териш комбайнлари ва механик подборшчикларнинг ҳайдовчилари ишига қараб 1974 йил 15 ноябрдан 1 декабргача машинада пахта териш бўйича район штабларининг тақдими бўйича якун ясалади. Энг яхши механик-ҳайдовчиларнинг иш кўрсаткичлари хўжаликларнинг бухгалтерия ҳужжатлари билан тасдиқланиши керак.

1974 йилда машинада пахта териш якунлари бўйича социалистик мусобақа ғолиблари бўлган тўрт қаторли пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари қуйидаги мукофотларни олиш ҳуқуқига эга бўладилар

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	90 см қатор орасида тўрт қаторли машинада 250 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	5	«Жигули» автомашинаси
2	2	«Запорожец» автомашинаси
3	2	«Урал» кажавали мотоцикл
4	2	«Иж-Юпитер» кажавали мотоцикл
5	2	«Иж» мотоцикли
6	2	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
7	2	Машинада тўқилган 2,5х2 метр гилам
8	2	6 метр энли гилам поёндоз
9	2	6 метр энсиз гилам поёндоз
10	10	Совет Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
11	20	Урта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
-12	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	60 см қатор орасида тўрт қаторли машина билан 200 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	10	«Жигули» автомашинаси
2	5	«Запорожец» автомашинаси
3	5	«Урал» кажавали мотоцикл
4	5	«Иж-Юпитер» кажавали мотоцикл
5	5	«Иж» мотоцикли
6	5	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
7	5	Энли 6 метр гилам поёндоз
8	5	Энли 6 метрли гилам поёндоз
9	8	Энсиз 6 метр гилам поёндоз
10	10	Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
11	20	Ўрта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилйш учун бепул турист йўлланмаси.
12	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

1974 йил машинада пахта териш якунлари бўйича икки қаторли пахта териш машинасида ишлаб, социалистик мусобақа ғолиби бўлган механик-ҳайдовчилар қуйидаги мукофотларни олиш ҳуқуқига эга бўладилар

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	90 см қатор орасида икки қаторли машинада 150 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	5	«Жигули» автомашинаси
2	2	«Запорожец» автомашинаси
3	2	«Урал» кажавали мотоцикл
4	3	«Иж-Юпитер» кажавали мотоцикл
5	3	«Иж» мотоцикли
6	2	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
7	2	Машинада тўқилган 1,5х2 метр гилам
8	2	6 метр энли гилам поёндоз
9	2	6 метр энсиз гилам поёндоз
10	10	Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
11	20	Ўрта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
12	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	60 см қатор орасида икки қаторли машинада 100 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	5	«Жигули» автомашинаси
2	2	«Запорожец» автомашинаси
3	2	«Урал» кажавали мотоцикл
4	3	«Иж-Юпитер» кажавали мотоцикл
5	3	«Иж» мотоцикли
6	2	Машинада тўқилган 2х4 метр гилам
7	2	Машинада тўқилган 1,5х2 метр гилам
8	2	6 метр энли гилам поёндоз
9	2	6 метр энсиз гилам поёндоз
10	10	Болтиқ бўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
11	20	Урта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
12	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

1974 йил машинада пахта териш якунлари бўйича социалистик мусобақада ғолиб чиққан кўсак териш комбайнларининг механик-ҳайдовчилари қуйидаги мукофотларни олиш ҳуқуқига эга бўладилар

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	Тўрт қаторли кўсак териш комбайнида 50 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	2	«Жигули» автомашинаси
2	1	«Запорожец» автомашинаси
3	1	«Урал» кажавали мотоцикл
4	2	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
5	2	Машинада тўқилган 1,5х2 метр гилам
6	2	6 метр энли гилам поёндоз
7	2	6 метр гилам поёндоз
8	10	Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
9	20	Урта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат
10	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	Икки қаторли кўсак териш машинасида 40 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	2	«Жигули» автомашинаси
2	1	«Запорожец» автомашинаси
3	1	«Урал» кажавали мотоцикл
4	2	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
5	2	Машинада тўқилган 1,5х2 метр гилам
6	2	6 метр энли гилам поёндоз
7	2	6 метр гилам поёндоз
8	10	Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
9	20	Урта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
10	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

1974 йил машинада пахта териш бўйича механик подборшчикларда ишлаб, социалистик мусобақада ғолиб чиққан механик-ҳайдовчилар қуйидаги мукофотларни олиш ҳуқуқига эга бўладилар

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	90 см қатор орасида ишлаб, подборшчиклар билан камида 50 тонна пахта терганда
1	2	«Жигули» автомашинаси
2	1	«Запорожец» автомашинаси
3	1	«Урал» кажавали мотоцикл
4	2	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
5	2	Машинада тўқилган 1,5х2 метр гилам
6	2	6 метр энли гилам поёндоз
7	2	6 метр гилам поёндоз
8	10	Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
9	20	Урта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
10	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

Ўринлар сони	Мукофотлар сони	60 см қатор орасида подборшчиклар билан 40 тоннадан ортиқ пахта терганда
1	2	«Жигули» автомашинаси
2	1	«Запорожец» автомашинаси
3	1	«Урал» кажавали мотоцикл
4	2	Машинада тўқилган 2х3 метр гилам
5	2	Машинада тўқилган 1,5х2 метр гилам
6	2	6 метр энли гилам поёндоз
7	2	6 метр гилам поёндоз
8	10	Болтиқбўйи республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
9	20	Ўрта Осиё республикалари шаҳарлари бўйлаб саёҳат қилиш учун бепул турист йўлланмаси
10	20	Дам олиш уйига бепул йўлланма

1976 ЙИЛ ҲИСОБИГА СУТ СОТИЛМОҚДА

ЯНГИБОЗОР. (ЎзТАГ). Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинский путь» колхозининг чорвадорлари давлатга сут сотиш юзасидан беш йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Тошкентдаги сут заводига беш йиллик бошидан буён 3670 тонна сут маҳсулоти етказиб берилди.

Бу муваффақиятга сигирларнинг маҳсулдорлигини ошириш туфайли эришилди. Сигирларга кўп озуқа, беда пичани, шрот, барда икки баравар кўп берилади. Омухта ем сигирларнинг маҳсулдорлигига қараб — бир литр сут учун 200 грамм миқдорида берилади. Моллар яхши боқилганлиги учун серсут.

Бу йил 457 бош сигирнинг ҳар биридан 3600 килограммдан ёки ўтган йилдагидан қарийб 300 килограммдан кўп сут соғиб олишни мўлжаллаб қўйилди. Илғор сут соғувчилар Надежда Волосатева, Раиса Шаропова, Нина Де ҳар бир сигирдан ҳозирнинг ўзидаёқ 2990—3000 килограммдан сут соғиб олишди.

Колхоз чорвадорлари йил охиригача давлатга пландан ташқари яна 200 тонна сут сотишга қарор қилдилар.

Мусобақа ғолиблари

«УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» Андижон, Ғузор, Москва район бирлашмаларининг, «Узсельхозтехника» Тошкент тажриба ремонт-механика заводи ва Наманган механизациялашган кўчма колоннасининг коллективлари қишлоқ ремонтчилари ўртасидаги Бутуниттифоқ мусобақасида шу йилнинг иккинчи кварталида ғолиб чиқдилар. Бу коллективлар Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмасининг ҳамда Қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органлари ишчи ва хизматчилари Касаба союзи Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари билан мукофотландилар.

* * *

Тошкент область колхоз ва совхозларига 1974 йилнинг биринчи ярим йиллигида Тошкент область колхоз ва совхозларига оталиқ ёрдами кўрсатиш бўйича саноат корхоналарининг социалистик мусобақалари якунига кўра Ўзбекистон КП Тошкент область комитети, область ижроия комитети ва касаба союзлари область Совети Тошкент область партия комитети, область ижроия комитети, касаба союзлари область Советининг оталиқ ёрдами бўйича кўчма Қизил байроғини Янгиобод шаҳрига топширди. (шаҳар партия комитетининг секретари К. М. Тимофеев, шаҳар ижроия комитетининг раиси Р. Хасанов, шаҳар комсомол комитетининг секретари Ю. П. Колузаев ўртоқлар).

Байроқ Ангрен шаҳридан олиб берилди.

БИЗНИНГ ҲИССАМИЗ

Тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун авж олган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, заводимиз коллективи серқуёш республикамиз юбилейига тўёна сифатида пландан ташқари 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Мен меҳнат қилаётган қозонпайвандлаш цехи коллективи ҳам бу юксак мажбуриятни муваффақиятли бажарилишига баракали ҳисса қўшиш учун астойдил ҳаракат қилмоқда. Социалистик мусобақанинг кенг йўлга қўйилганлиги сабабли кун сайин меҳнат унумдорлиги ортиб, маҳсулот сифати яхшиланиб бормоқда. Утган тўрт ой мобайнида 250 та турли хилдаги мосламалар ишлаб чиқарилди. Бу механизмларнинг 36 таси муддатидан илгари тайёрланиб, мамлакатимизнинг Балаково, Новомосковск, Ровень химия комбинатлари, Олмалиқ химия заводи ҳамда кўпгина минерал ўғитлар ишлаб чиқарувчи саноат корхоналарига етказиб берилди.

С. ҚОРАЕВ,
Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи ишчиси.

ЛЕНИНЧИЛАР ЮТУҒИ

БЕКОБОД. («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллик тўйини муносиб кутиб олиш учун курашаётган Ленин номли колхоз чорвадорлари тухум сотиш йиллик планини 116 процент бажардилар. Гўшт сотишда ҳам катта ишлар амалга оширилди, қисқа вақт ичида 50 тоннадан ортиқ семиз гўшт топширилди.

Чорвадорларнинг сут булоғини кўпайтириш соҳасида қилаётган ишлари ҳаммани қувонтирмоқда. Улар сигирлар зотини яхшилаб, маҳсулдорлигини оширмоқдалар. Шу туфайли колхоз давлатга сут сотиш йиллик планини муддатидан олдин 120 процент адо этди. Шу кунга қадар ҳар бир сигирдан пландаги 1700 ўрнига 1750 килограммдан ошириб сут соғиб олинди. Утган йилнинг шу даврига нисбатан сут соғиб олиш хўжаликда 70 тоннага кўпайди.

— Сут топшириш йиллик плани муддатидан олдин бажарилди, — дейди колхоз раиси Ҳайдарали Ҳамроқулов, — энди бутун кучни мажбуриятни тезроқ адо этишга сафарбар қилаяпмиз. Кунига икки тоннага яқин серқаймоқ сут Бекобод шаҳрининг меҳнаткашларига жўнатиб турилибди. Биз ўз имкониятларимизни қайта кўриб чиқиб, йил охиригача давлатга 530 тоннадан ортиқ сут сотишга аҳд қилдик.

Чорвадорларнинг бу йилги режалари катта. Улар планларини икки баробар қилиб бажаришга аҳд қилишди. Турсун Абдусатторова, Муҳаббат Йўлдошева каби сут соғувчиларни бу ерда ферма юлдузлари деб таърифлашади. Ҳақиқатан ҳам шундай. Уларнинг сигирлар боқимини яхшилашлари, озуқа рационига амал қилишлари туфайли ҳар бир сигирдан шу кунга қадар 2 минг килограммдан ортиқ сут соғиб олдилар. Йил охирига қадар яна минг килограммдан сут топширамиз дейишмоқда.

Колхоз правлениеси, партия ташкилоти чорвадорларга ғамхўрликни кучайтирмоқда. Хўжаликда махсус ем-хашак тайёрлайдиган бригада ташкил этилган. Бедани ўриш ва ғарамлаш, силос бостириш, сенаж тайёрлаш соҳасида ҳам катта ишлар амалга оширилаётир. Молхоналар ремонт қилиниб, тартибга солинаяпти. Моллар зотини яхшилаш мақсадида Болтиқбўйи республикаларидан юзга яқин ғунажин сотиб олинди.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДА ҚОНУНИ

Улуғ Октябрь социалистик революцияси мамлакатимизда халқ маорифини, фан ва маданиятни ривожлантириш учун сиёсий, иқтисодий ва социал шароитларни яратиб берди.

Совет жамияти маънавий ҳаётининг барча соҳаларида социалистик идеология тарихан қисқа давр ичида қарор топди. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси раҳбарлигида коммунизм қурувчи янги кишини шакллантириш вазифаси муваффақиятли ҳал этилмоқда.

Инсоният тарихида биринчи бўлиб бизнинг мамлакатимизда халқ маорифининг чинакам демократик системаси вужудга келтирилди. Составига бошқа иттифоқдош республикалар билан бир қаторда ихтиёрий бирлашиш ва тенг ҳуқуқлилик асосида Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ҳам кирган СССРда гражданлар ўрта ва олий таълим олиш, шунингдек ўз ихтисосларига ва малакаларига мувофиқ ишлаш учун реал имкониятга эгадирлар.

СССРда социализм ғалабаси совет халқининг моддий фаровонлигини, маданий ва билим даражасини тўхтовсиз ўстиришни таъминлади, болаларни мактабгача тарбияламоқ учун қулай шароит яратишга, саккиз йиллик умумий мажбурий таълимни изчиллик билан амалга оширишга ва умумий ўрта таълимга ўтишга, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълимни кенг ривожлантиришга имкон берди.

Мамлакатимизда коммунизм қурилаётганлиги, ишлаб чиқарувчи кучлар тинимсиз ўсиб, фан, техника тараққий этаётганлиги ёш авлодни ҳар томонлама ривожлантиришни, юқори малакали ишчилар ва мутахассислар билан халқ хўжалигини таъминлашни, СССР аҳолисининг умумий ва профессионал билим даражасини янада оширишни қатъий талаб этмоқда.

Ҳамма жойда ўрта таълимнинг амалга оширилиши ҳамда умумий, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълимнинг такомиллаштирилиши совет халқининг маданиятини янада ўстиришга, коммунистик дунёқарашни шакллантиришга, тағин ҳам юксакроқ меҳнат унумдорлигига эришишга ёрдам беради ҳамда ақлий ва жисмоний меҳнат ўртасидаги, шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги муҳим тафовутларни аста-секин бартараф қилишнинг муҳим омили бўлади.

СССРда халқ маорифининг мақсади коммунистик жамиятнинг марксизм-ленинизм ғоялари руҳида, совет қонунларини ва социалистик ҳуқуқ тартиботни ҳурматлаш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбияланган, хўжалик ва социал-маданий қурилишнинг турли соҳаларида муваффақиятли меҳнат қилишга, жамоат ва давлат фаолиятида актив қатнашишга лаёқатли ва жисмоний соғлом бўлган, социалистик Ватанни жонбозлик билан ҳимоя қилишга ҳамда унинг моддий ва маънавий бойликларини сақлаш ва кўпайтиришга, табиатни асраш ва муҳофаза қилишга тайёр турган юксак даражада ўқимишли, ҳар томонлама мукаммал актив қурувчиларини тайёрлашдан иборатдир. СССРда халқ маорифи совет кишисининг маънавий ва интеллектуал эҳтиёжларини ривожлантиришни ва қондиришни таъминлашга қаратилган.

СССРда маориф чинакам умумхалқ ишидир. Давлат, оила ва жамоат ташкилотлари биргаликда куч ва ғайрат сарфлаб, ёш авлодни тарбиялаш ва ўқитишни таъминлайдилар.

Халқ маорифини ривожлантиришда педагог ходимларнинг алоҳида роли бор. Уларнинг фаолияти, ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш иши яхши сифатли бўлиши учун ўзларининг профессионал ва ижтимоий масъулиятларини юксак даражада англашларига асосланади.

Халқ маорифи тўғрисидаги совет қонунлари мамлакатда халқ маорифи ишини такомиллаштиришга, ижтимоий муносабатларнинг мана шу соҳасида социалистик қонунчиликни янада мустаҳкамлашга актив хизмат қилмоғи лозим.

I БЎЛИМ

УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. **Халқ маорифи тўғрисидаги совет қонунларининг вазифалари**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонунлари ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш, халқ хўжалигини тегишли малакага эга бўлган ишчилар ва мутахассислар билан таъминлаш борасида совет гражданларининг талабларини ва ривожланган социалистик жамиятнинг эҳтиёжларини тўла-тўкис қондириш мақсадида халқ маорифи соҳасидаги ижтимоий муносабатларни тартибга солиб туради.

2-модда. **ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонунлари**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонунлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларидан ва ССР Иттифоқининг шу Асосларга мувофиқ чиқариладиган бошқа қонун актларидан, ушбу Қонундан ва Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи тўғрисидаги бошқа қонун актларидан иборат.

3-модда. **Ўзбекистон ССР гражданларининг илм олиш ҳуқуқи**

ССР Иттифоқи Конституциясига ва Ўзбекистон ССР Конституциясига мувофиқ, Ўзбекистон ССР гражданлари илм олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Бу ҳуқуқ мажбурий умумий саккиз йиллик таълим билан, ёшларга умумий ўрта маълумот бериш, ўқитишни турмуш билан, коммунистик қурилиш практикаси билан боғлаш асосида ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълимни кенг ривожлантириш билан, мактабларда она тилида ўқитиш билан, мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларини кенгайтириш билан, ўқитишнинг ҳамма турлари текин қилиб қўйилганлиги билан, ўқувчиларга ва студентларга давлат стипендиялари тўлаб туриш ва бошқа турдаги моддий ёрдам бериб туриш билан, ишлаб чиқариш таълимининг ва меҳнаткашлар малакасини оширишнинг турли шаклларини ташкил этиш билан таъминланади.

Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш учун энг қулай шароитлар яратиб бериш мақсадида ССР Иттифоқининг ва Ўзбекистон ССРнинг қонунлари ўқувчиларга ва студентларга тегишли имтиёзлар белгилаб беради.

4-модда. **Ўзбекистон ССРда халқ маорифининг асосий принциплари**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ Ўзбекистон ССРда халқ маорифининг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

1) СССРнинг барча гражданлари, улар қайси ирққа ва миллатга, жинсга, динга мансуб бўлишларидан, мулкий ва социал аҳволларидан қатъий назар, илм олишда тенгдирлар;

2) барча болалар ва ўсмирларнинг ўқиб илм олиши мажбурийдир;

3) барча таълим-тарбия муассасалари давлат ва ижтимоий характерга эгадир;

4) қайси тилда ўқиб илм олиш: она тилида ёки СССР халқларидан биронтасининг тилида ўқиб илм олиш ихтиёрийдир;

5) илм олишнинг ҳамма турлари текиндир, ўқувчиларнинг бир қисми тўлиқ равишда давлат таъминотида сақланади, ўқувчилар ва студентлар стипендиялар билан таъминлаб туриладилар ҳамда уларга бошқа моддий ёрдамлар бериб туриладилар;

6) халқ маорифи системаси ягонадир ва ўқув юртларининг ҳамма тури бир-бирининг давомидир, бу ҳол ўқишнинг қуйи босқичларидан юқори босқичларига ўтиш имкониятини таъминлаб беради;

7) ўқитиш билан коммунистик тарбия бирга қўшиб олиб борилади; болалар ва ёшларни тарбиялашда мактаб, оила ва жамоатчиликнинг ҳамкорлик қилиши таъминланади;

8) ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялаш турмуш билан, коммунистик қурилиш практикаси билан боғлаб олиб борилади;

9) таълим илмий характерга эга, у фан, техника, маданиятнинг энг янги муваффақиятлари асосида муттасил такомиллаштириб борилади;

10) таълим ва тарбия инсонпарварлик ва юксак ахлоқий характерга эга;

11) қиз болалар билан ўғил болалар бирга ўқитилади;

12) ўқитиш дин таъсирига йўл қўймайдиган дунёвий характерга эга.

5-модда. **Ўзбекистон ССРда халқ маорифи системаси**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ Ўзбекистон ССРда халқ маорифи системаси қуйидагиларни ўз ичига олади:

мактабгача тарбияни;
умумий ўрта таълим беришни;
мактабдан ташқари тарбия беришни;
ҳунар-техника таълимини;
ўрта махсус таълимни;
олий таълимни.

6-модда. **ССР Иттифоқининг халқ маорифи соҳасидаги компетенцияси**

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ ССР Иттифоқи халқ маорифи соҳасида ўзининг давлат ҳокимияти олий органлари ва давлат бошқарув органлари орқали қуйидагиларни бошқаради:

1) СССРда халқ маорифига раҳбарлик қилишнинг ва уни бошқариш системасининг умумий принципларини белгилайди;

2) халқ маорифини ривожлантиришнинг умумиттифоқ планларини ҳамда мамлакат халқ хўжалиги учун малакали ишчилар ва мутахассислар тайёрлаш планларини белгилаб беради;

3) ССР Иттифоқининг халқ маорифи органларига раҳбарлик қилади; иттифоқ қарамоғидаги халқ маорифи системасининг таълим-тарбия, илмий-тадқиқот муассасалари ва корхоналарини бошқариб туради;

4) ўқув юртларининг ҳамда халқ маорифига тегишли бошқа муассасаларнинг типларини белгилайди, улар тўғрисидаги низомларни (уставларни) тасдиқлайди, ўқув юртларига қабул қилинувчиларнинг ёшларини ва уларда ўқитиш муддатларини белгилайди;

5) олий ўқув юртларини, шунингдек иттифоқ қарамоғидаги ўрта махсус, ҳунар-техника ўқув юртларини, умумий таълим мактабларини ташкил этади, қайта ташкил қилади ва тугатади;

6) ўқув юртларининг ва бошқа халқ маорифи муассасаларининг штатларини белгилаш, уларда ишловчи ходимлар меҳнатини нормалаш ва улар меҳнатига ҳақ тўлаш тартибини белгилаб беради;

7) барча таълим-тарбия муассасаларига ўқув-методик раҳбарлик қилишнинг умумий принципларини белгилайди, ўқув планларини тасдиқлайди ва ўқув программаларини тасдиқлаш тартибини белгилаб беради;

8) ўқув юртларининг ва бошқа халқ маорифи муассасаларининг ўқув-моддий базасини ривожлантиришнинг умумиттифоқ планларини белгилайди;

9) таълим-тарбия муассасаларида ўқитилаётган ва тарбияланаётган кишиларга моддий ёрдам бериш турларини ва нормаларини белгилаб беради;

10) халқ маорифи соҳасида давлат контролини амалга оширади ва бунинг тартибини белгилаб беради;

11) халқ маорифи соҳасида статистика ҳисобини юритиш ва ҳисобот беришнинг ягона системасини белгилаб беради;

12) СССР Конституциясига ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ ССР Иттифоқи қарамоғига бериб қўйилган ва халқ маорифига тааллуқли бўлган бошқа масалаларни ҳал қилиб беради.

7-модда. **Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи соҳасидаги компетенцияси**

Ўзбекистон ССР халқ маорифи соҳасида ўзининг давлат ҳокимияти олий органлари ва давлат бошқарув органлари орқали қуйидагиларни бошқаради:

1) халқ маорифини ривожлантиришнинг республика планларини ҳамда малакали ишчилар ҳамда мутахассислар тайёрлаш планларини белгилаб беради;

2) республиканинг халқ маорифи органларига раҳбарлик қилади; халқ маорифи системасининг республика қарамоғидаги таълим-тарбия, илмий-тадқиқот муассасалари ва корхоналарини бошқариб туради;

3) умумий таълим мактабларини, ҳунар-техника ўқув юртларини, шунингдек республика қарамоғидаги ўрта махсус ўқув юртларини қонунда белгиланган тартибда ташкил этади, қайта ташкил қилади ва тугатади;

4) республика қарамоғидаги ва маҳаллий органларга бўйсунадиган таълим-тарбия муассасаларига ўқув-методик жиҳатдан белгиланган тартибда раҳбарлик қилиб туради;

5) белгиланган тартибда айрим фанлар бўйича дарсликлар ва ўқув қуролларини тасдиқлайди;

6) педагогика фанлари соҳасида илмий-тадқиқот ишларини ривожлантириш республика планларини белгилайди ва бу соҳада эришилган ютуқлардан амалда фойдаланади;

7) республика қарамоғидаги ва маҳаллий органларга бўйсунадиган халқ маорифи муассасаларининг ўқув-моддий базасини ривожлантиришнинг республика планларини белгилаб беради;

8) республика территориясидаги ўқув юртларининг ва бошқа халқ маорифи муассасаларининг фаолияти устидан давлат контролини амалга оширади;

9) халқ маорифи ходимларига Ўзбекистон ССР фахрий унвонлари белгилайди ва беради;

10) СССР Конституциясига, Ўзбекистон ССР Конституциясига ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ Ўзбекистон ССР қарамоғига топширилган ва халқ маорифига тааллуқли бўлган бошқа масалаларни ҳал қилиб беради.

8-модда. **Қорақалпоғистон АССРнинг халқ маорифи соҳасидаги компетенцияси**

Қорақалпоғистон АССР халқ маорифи соҳасида ўзининг давлат ҳокимияти олий органлари ва давлат бошқарув органлари орқали халқ маорифини ривожлантириш республика (Қорақалпоғистон АССР) планини белгилайди; автоном республикада халқ маорифи органларига раҳбарлик қилади; республика (Қорақалпоғистон АССР) қарамоғидаги халқ маорифи системасининг таълим-тарбия, илмий-тадқиқот муассасалари ва корхоналарини бошқаради; республика (Қорақалпоғистон АССР)га ва маҳаллий органларга бўйсунадиган таълим-тарбия муассасаларига ўқув-методик жиҳатдан белгиланган тартибда раҳбарлик қилади; Қорақалпоғистон АССР территориясидаги ўқув юртларининг ва бошқа халқ маорифи муассасаларининг фаолияти устидан давлат контролини амалга оширади, шунингдек Ўзбекистон ССР Конституцияси, Қорақалпоғистон АССР Конституцияси ва ушбу Қонунга мувофиқ Қорақалпоғистон АССР қарамоғига топширилган ва халқ маорифига тааллуқли бўлган бошқа масалаларни ҳал қилади.

9-модда. **Ўзбекистон ССРда халқ маорифига раҳбарлик қилиш**

СССР Конституцияси, Ўзбекистон ССР Конституцияси, Қорақалпоғистон АССР Конституциясига ҳамда ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ, Ўзбекистон ССРда халқ маорифи ишига ССР Иттифоқи, Ўзбекистон ССР ва Қорақалпоғистон АССР давлат ҳокимиятининг олий органлари ва давлат бошқарув органлари, шунингдек меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советлари ва уларнинг ижроия комитетлари раҳбарлик қиладилар.

СССР халқ маорифи давлат бошқарув органлари шу органлар тўғрисида СССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган низомларга мувофиқ умумий ўрта, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий таълимга одатда ўз системаларига кирадиган Ўзбекистон ССР иттифоқ—республика министрликлари ва идоралари орқали раҳбарлик қиладилар ҳамда бевосита ўзларига бўйсунадиган таълим-тарбия муассасаларини бошқарадилар, шунингдек кимга қарашли бўлишидан қатъий назар, таълим-тарбия муассасалари учун мажбурий бўлган таълим, тарбия, методика ишлари ва илмий ишлар юзасидан умумий қоидаларни ишлаб чиқадилар ва бу муассасалар фаолиятини контроль қилиб борадилар.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги шу министрлик тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган Низомга мувофиқ умумий ўрта таълимга, мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия ишларига, қоида тариқасида, Қорақалпоғистон АССР Маориф министрлиги меҳнаткашлар депутатлари область, район ва шаҳар Советлари ижроия комитетларининг халқ маорифи бўлимлари орқали раҳбарлик қилади ҳамда бевосита ўзига бўйсунувчи таълим-тарбия муассасаларини бошқаради ҳамда республикадаги министрлик ва идораларнинг улар қарамоғидаги умумий таълим мактаблари, мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларидаги таълим-тарбия ва методик ишларга оид масалалар юзасидан олиб борадиган фаолиятини уйғунлаштиради.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника Давлат комитети шу комитет тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган Низомга мувофиқ ҳунар-техника таълимига, қоида тарқасида Қорақалпоғистон АССР Ҳунар-техника таълими бошқармаси, область ва Тошкент шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармалари орқали раҳбарлик қилади ҳамда, қайси идорага бўйсунишларидан қатъий назар, ҳамма ҳунар мактабларида ва билим юртларида малакали ишчилар тайёрлашнинг сифати устидан контроль олиб боради.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги шу министрлик тўғрисида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган Низомга мувофиқ Ўзбекистон ССРда олий ва ўрта махсус таълимга раҳбарлик қилади ва бевосита ўзига бўйсунувчи олий ва ўрта махсус ўқув юртларини бошқаради.

10-модда. **Халқ маорифига раҳбарлик қилиш соҳасида меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ва уларнинг ижроия комитетларининг компетенцияси**

Ўзбекистон ССР меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг халқ маорифига раҳбарлик қилиш соҳасидаги компетенцияси ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан белгиланади.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари ўз қарамоғларидаги таълим-тарбия муассасаларига раҳбарлик қиладилар, ана шу муассасалар тармоғини ривожлантириш, уларни тўғри жойлаштириш ва ўқув-моддий базаларини мустаҳкамлаш чораларини кўрадилар, умумий мажбурий таълимни ҳамда мактабгача ва мактабдан ташқари тарбияга раҳбарликни таъминлайдилар, Советлар территориясида жойлашган ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртлари ишига ёрдам берадилар.

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари мактаб ёшидаги болаларни ҳисобга оладилар, умумий таълим фондини белгиланган тартибда тақсимлайдилар ва ундан фойдаланиш устидан контроль олиб борадилар, давлат корхоналари, ташкилотлари, муассасалари, колхозлар ва бошқа жамоат ташкилотларининг таълим-тарбия муассасаларига ёрдам кўрсатиш фаолиятини тартибга соладилар ва ўз компетенцияларига кирадиган бошқа масалаларни ҳал қиладилар.

11-модда. **Таълим-тарбия муассасаларининг бўйсуниш тартиби**

Таълим-тарбия муассасалари давлат органлари қарамоғида бўлади. Таълим-тарбия муассасаларининг айрим турлари колхозлар, кооператив ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотлари қарамоғида ҳам бўлиши мумкин.

12-модда. **Таълим-тарбия муассасаларига раҳбарлик**

Таълим-тарбия муассасаларига раҳбарликни тегишли таълим-тарбия муассасасининг мудири, директори, ректори амалга оширади, у педагоглар коллективларига ва жамоат ташкилотларига таяниб иш олиб боради.

Таълим-тарбия муассасаларидаги ўқитиш, тарбиялаш ишлари, методик ва илмий ишларнинг асосий масалаларини коллегиал равишда кўриб чиқишни таъминламоқ учун педагог ходимлардан ва жамоатчилик вакилларидан иборат педагогик совет (олий ўқув юртининг совети) тузилади.

Таълим-тарбия муассасасининг жамоат ташкилотлари ўқувчилар ва студентларни ўқитишни, тарбиялашни ва уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тадбирларини ишлаб чиқишда ва амалга оширишда қатнашадилар.

13-модда. **Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг халқ маорифини ривожлантиришда қатнашуви**

Давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари, колхозлар, кооператив, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари халқ маорифини ривожлантиришда, меҳнаткашларга ишлаб чиқариш таълими беришда ва уларнинг малакасини оширишда актив қатнашадилар, ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг илм олишларига кўмаклашадилар.

14-модда. **Ўқувчилар ва студентларнинг соғлиғини сақлаш**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ таълим-тарбия муассасаларида ўқувчилар ва студентлар соғлиғини сақлаш учун зарур шароитлар яратиб қўйилади.

Болалар соғлиғини сақлаш ҳамда мактабгача тарбия болалар муассасалари ва мактабларда соғломлаштириш тадбирларини ўтказиш устидан соғлиқни сақлаш органлари ва муассасалари халқ маорифи органлари билан биргаликда, жамоат ташкилотлари иштирокида контроль олиб борадилар.

15-модда. **Гражданларнинг мустақил ўқиб ўз билимларини оширишлари**

Гражданларнинг мустақил ўқиб ўз билимларини ва маданий савияларини оширишларига кўмаклашиш мақсадида халқ университетлари, лекторийлар, курслар, коммунистик меҳнат мактаблари ҳамда жамоатчилик йўли билан сиёсий ва илмий билимлар тарқатишнинг бошқа турлари ташкил этилади.

Халқ маорифи органлари ва муассасалари гражданларнинг мустақил ўқиб ўз билимларини оширишларини ташкил этишга ёрдам бериб турадилар.

II БЎЛИМ

МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ

16-модда. **Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасалари**

Мактабгача ёшдаги болаларни тарбиялаш ва оилага зарур ёрдам кўрсатиш учун энг қулай шароит яратиб бериш мақсадида болалар яслилари, болалар боғчалари ҳамда умумий ва махсус вазифаларни бажаришга мўлжалланган болалар ясли-боғчалари ва бошқа мактабгача тарбия болалар муассасалари ташкил этилади.

Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасаларига болалар ота-оналарнинг ёки ота-оналар ўрнини босиб турган шахсларнинг хоҳиши билан қабул қилинади.

Ота-оналари бошқа ишга ўтганликлари муносабати билан корхона, муассаса ва ташкилот қарамоғидаги мактабгача тарбия муассасасидан болаларни чиқариб юборишга йўл қўйилмайди.

17-модда. **Мактабгача тарбиянинг вазифалари**

Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасалари оила билан яқиндан ҳамкор бўлиб, болаларни ҳар томонлама камол топтириш ва тарбиялаш ишларини олиб борадилар, уларнинг сиҳат-саломатлигини сақлайдилар ва мустаҳкамлайдилар, уларга оддий амалий кўникмаларни ўргатадилар ва уларда меҳнатга муҳаббат уйғотадилар, уларнинг эстетик тарбияси тўғрисида ғамхўрлик қиладилар, болаларни мактабда ўқишга тайёрлайдилар, уларни катталарни ҳурматлаш, социалистик Ватанга ва жонажон ўлкага меҳр-муҳаббатли бўлиш руҳида тарбиялайдилар.

18-модда. **Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасаларини ташкил этиш**

Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасалари меҳнаткашлар депутатларининг район, шаҳар, посёлка, қишлоқ ва овул Советлари ижроия комитетлари томонидан, шунингдек уларнинг руҳсати билан давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари, колхозлар, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари томонидан ташкил этилади.

19-модда. **Мактабгача тарбия махсус болалар муассасалари**

Жисмоний ёки ақлий тараққиётида нуқсони бўлган болаларни маълум мақсадга қарата тарбиялаш ва ўқитиш учун белгиланган тартибда махсус вазифаларни бажаришга мўлжалланган мактабгача тарбия муассасалари ташкил этилади.

Махсус вазифаларни бажаришга мўлжалланган мактабгача тарбия муассасаларига болалар ота-оналарининг ёки улар ўрнини босувчи шахсларнинг розилиги билан, меҳнаткашлар депутатлари район, шаҳар Советлари ижроия комитетларининг халқ маорифи бўлимлари ҳузурида тузиладиган медицина-педагогика комиссиялари берган хулосага кўра қабул қилинадилар.

20-модда. **Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасаларига педагогик раҳбарлик қилиш ва уларга медицина хизмати кўрсатиш**

Болаларни мактабгача тарбиялаш муассасалари қайси идорага бўйсунишларидан қатъий назар, уларга СССР Маориф министрлиги, Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги, Қорақалпоғистон АССР Маориф министрлиги ва уларнинг маҳаллий органлари педагогик раҳбарлик қилиб турадилар ҳамда бу муассасаларни педагог ходимлар билан таъминлайдилар.

Болаларни даволаш-профилактика ишларини ва болаларни мактабгача тарбиялаш муассасаларини медицина ходимлари билан таъминлаш ишларини соғлиқни сақлаш органлари олиб борадилар.

III БЎЛИМ

ЎРТА ТАЪЛИМ

21-модда. **Умумий ўрта таълим.**

Ўзбекистон ССР аҳолисининг билим даражасини янада ошириш мақсадида ҳамма жойда ёш авлодга умумий ўрта таълим бериш амалга оширилади, бу эса жамиятимизни коммунизм йўлида социал-сиёсий ва иқтисодий ривожлантиришнинг, меҳнаткашларнинг социалистик онглилигини ва маданиятини ўстиришнинг энг муҳим шартларидан биридир.

22-модда. **Умумий ўрта таълимни амалга оширувчи ўқув юртлари**

Умумий ўрта таълим ўрта умумтаълим мактабларида, ўрта ҳунар-техника билим юртларида ва ўрта махсус ўқув юртларида амалга оширилади.

IV БЎЛИМ

УМУМИЙ ЎРТА ТАЪЛИМ

23-модда. **Умумий ўрта таълим мактаблари**

Умумий ўрта таълим мактаби (умумий ўрта таълим олишнинг асосий формаси) болаларни ва ёшларни ўқитиш ва тарбиялаш учун мўлжалланган ягона, меҳнат, политехника мактабидир.

Умумий ўрта таълим мактабининг бирлиги Ўзбекистон ССР аҳолисининг миллий хусусиятларини ҳар томонлама ҳисобга олган ҳолда бутун СССР территориясида ўз мазмуни ва умумий таълим даражаси жиҳатидан ягона асосга қурилган таълим-тарбия жараёнини ташкил этиш принципларининг муштараклиги билан таъминланади.

Ўқувчиларга политехник билим, меҳнат тарбияси бериш ва уларни касб танлашга йўллаш фанларнинг асосларини ўрганиш, меҳнатга ўргатиш, дарслардан ташқари ҳар хил ишларни ташкил этиш, ўқувчиларнинг ёшини ва ҳар бирининг ўзига хос хусусиятини, сиҳат-саломатлигини ҳисобга олган ҳолда ва фан-техника тараққиётининг талабларига мувофиқ ижтимоий-фойдали меҳнатга ўргатиш жараёнида амалга оширилади.

Ўқувчиларнинг ҳар томонлама иштиёқ ва лаёқатларини камол топтириш ҳамда уларни касб танлашга йўллаш мақсадида умумий ўрта таълим мактабларида ўқувчиларнинг хоҳишига қараб факультатив машғулотлар ташкил этилади. Худди шу мақсадда айрим фанларни, меҳнат, санъат ва спортнинг ҳар хил турларини назарий ва амалий жиҳатдан чуқур ўргатадиган мактаблар ва синфлар ташкил этилиши мумкин. Шароит мавжуд бўлганида умумий ўрта таълим мактабида ишлаб чиқариш таълими ҳам берилиши мумкин. Барча умумий ўрта таълим мактабларида умумий таълим билимларининг мажбурий ҳажми бир хил бўлиши лозим.

Умумий ўрта таълим мактабларида ўқувчиларга таълим ва тарбия бериш ўқув жараёнида, синфдан ташқари ва мактабдан ташқари машғулотларда ҳамда ижтимоий-фойдали меҳнат жараёнида амалга оширилади. Дарс мактабда таълим-тарбия ишини ташкил этишнинг асосий шаклидир.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ, умумий ўрта таълим мактаблари умумий ўрта таълим мактабининг СССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган Устави асосида иш олиб борадилар.

24-модда. **Умумий ўрта таълим мактабининг асосий вазифалари**

Умумий ўрта таълим мактабининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

болалар ва ёшларга жамият ва фан-техника тараққиётининг ҳозирги талабларига жавоб берадиган умумий ўрта маълумот бериш; ўқувчиларга фанларнинг асосларини чуқур ва мустаҳкам ўргатиш, уларни ўз билимларини узлуксиз такомиллаштиришга интиладиган ва шу билимларни мустақил равишда тўлдириб, амалда қўллана оладиган қилиб тарбиялаш;

ёш авлодда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш, ўқувчиларда социалистик интернационализм, совет ватанпарварлиги ва социалистик Ватанни ҳимоя қилишга тайёр бўлиб туриш ҳисларини тарбиялаш;

ўқувчиларда коммунизм қурувчисининг ахлоқ кодекси талаблари руҳида ахлоқий сифатларни тарбиялаш;

ўқувчиларнинг ҳар томонлама уйғун равишда камол топишини ва уларнинг маданиятини оширишни таъминлаш; ўқувчиларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш, уларга эстетик ва жисмоний тарбия бериш;

ўқувчиларни актив меҳнат ва ижтимоий фаолиятга, онгли равишда касб танлашга тайёрлаш.

25-модда. **Умумий таълим мактабида ўқитиш тили**

Умумий таълим мактабининг ўқувчиларига она тилида ёки СССРдаги бирон халқнинг тилида ўқиш имконияти берилади. Ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар болалар учун ўзлари хоҳлаган тилда ўқитадиган мактабни танлаб олишга ҳақлидирлар. Ўқувчилар ўқитиш олиб борилаётган тилдан ташқари ўз хоҳишлари билан СССРдаги бошқа бирон халқнинг тилини ўрганишлари мумкин.

26-модда. **Умумий таълим мактабининг ўқувчиларга боп бўлишини таъминлаш**

Мактабнинг ўқувчиларга территориал жиҳатдан боп бўлиши мактабларнинг районлар бўйича мақбул жойлаштирилиши билан, қишлоқ жойларда ўқувчиларнинг уйдан мактабга ва мактабдан уйга бепул элтиб қўйилиши билан, мактаблар ҳузурида шинам интернатлар очиш билан таъминланади.

Умумий ўрта таълим барча босқичларининг бирлигини ва давомийлигини сақлаган ҳолда маҳаллий шароитларга қараб I—III синфлардан иборат алоҳида бошланғич мактаблар, I—VIII синфлардан иборат саккиз йиллик мактаблар ва I—X (XI) синфлардан иборат ўрта мактаблар ташкил этилади.

27-модда. **Умумий таълим мактабларининг қишлоқ жойларда яшовчи ўқувчиларини уйдан мактабга ва мактабдан уйга элтиб қўйишни таъминлаш**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, шунингдек корхоналар, ташкилотлар ва колхозлар қишлоқ жойларда яшовчи ўқувчиларни мунтазам равишда уйдан мактабга ва мактабдан уйга бепул элтиб қўйишни таъминлайдилар ва бунда болаларни ташиш учун колхоз, совхоз ҳамда бошқа корхона ва ташкилотларнинг махсус жиҳозланган транспортидан фойдаланадилар.

Қишлоқ жойларда яшайдиган умумий таълим мактаблари ўқувчилари маршрут автобусларда, шаҳар атрофи поездларида ва маҳаллий (ишчилар) поездларда текин юриш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

28-модда. **Умумий мажбурий таълим фонди**

Умумий таълим мактабларида зарур ҳолларда ўқувчиларга моддий ёрдам кўрсатиш, уларни соғломлаштириш, маданий тадбирлар олиб бориш ва қонунларда кўзда тутилган бошқа харажатлар учун умумий мажбурий таълим фонди вужудга келтирилади.

Умумий мажбурий таълим фонди тўғрисидаги Низомни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети тасдиқлайди.

29-модда. **Тайёрлов синфлари**

Бошқа тилда ўқийдиган болаларни ва мактабгача тарбия муассасаларида тарбияланмайдиган болаларни мактабга тайёрлаш мақсадида мактабларда зарур ҳолларда тайёрлов синфлари ташкил этилади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ тайёрлов синфлари СССР Министрлар Совети белгилайдиган тартибда ташкил этилади.

30-модда. **Куни узайтирилган умумий таълим мактаблари ва куни узайтирилган группалар. Мактаб-интернатлар**

Ўқувчиларни ижтимоий тарбиялашни кенгайтириш, уларни ҳар томонлама камол топтириш учун ҳамда уларни тарбиялашда оилаларга ёрдам кўрсатиш учун қулайроқ шароит яратиб бериш мақсадида, ўқув-моддий база мавжуд бўлган тақдирда, куни узайтирилган умумий таълим мактаблари ёки куни узайтирилган группалар ташкил этилади.

Худди шу мақсадда оилада тарбияланишнинг зарур шароитига эга бўлмаган болалар ва ўсмирлар учун мактаб-интернатлар ташкил қилинади.

Ота-оналарнинг турмуш ва меҳнат шароитларига кўра ижтимоий тарбияга муҳтож болалар ва ўсмирлар учун (чўпонларнинг ҳамда яйлов чорвачилиги жойларида ишлайдиган ва яшайдиган бошқа қишлоқ хўжалиги мутахассисларининг болалари учун) ҳам мактаб-интернатлар ташкил этилиши мумкин.

31-модда. **Болалар уйлари**

Ота-оналар ҳомийлигидан маҳрум бўлиб қолган болалар ва ўсмирлар учун болалар уйлари ташкил этилади. Болалар уйларида болалар ва ўсмирларни боқиш, ўқитиш ва тарбиялаш таъминланади.

32-модда. **Болалар ва ўсмирларни мактаб интернатларга ва болалар уйларига қабул қилиш тартиби**

ССР Иттифоқи қонунларига мувофиқ, болалар ва ўсмирлар мактаб-интернатларга ва болалар уйларига СССР Министрлар Совети белгилайдиган тартибда қабул қилинади.

33-модда. **Махсус умумий таълим мактаблари ва мактаб-интернатлар**

Узоқ вақт даволанишга муҳтож бўлган болалар ва ўсмирлар учун умумий таълим берадиган соғломлаштириш санаторий-ўрмон мактаблари ташкил этилади, шунингдек улар билан касалхоналарда, санаторийларда ва уйларда ўқув машғулотлари ўтказиб турилади.

Жисмоний ёки ақлий жиҳатдан одатдаги умумий таълим мактабида ўқишга халақит берадиган нуқсонлари бўлган болалар ва ўсмирлар учун, шунингдек алоҳида тарбиялаш шароитига муҳтож бўлган болалар ва ўсмирлар учун махсус умумий таълим мактаблари ва мактаб-интернатлар ташкил этилади. Бунда болалар ва ўсмирларни ўқитиш, тарбиялаш, даволаш ва умумий фойдали меҳнатга тайёрлаш таъминланади.

(Давоми учинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДА ҚОНУНИ

(Боши иккинчи бетда).

34-модда. **Ишлаб турган ёшлар учун умумий ўрта таълим мактаблари**

Халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишлаётган ва ўрта маълумотга эга бўлмаган шахслар учун умумий ўрта таълим берувчи кечки (сменали) ва сиртқи мактаблар ташкил этилади.

ССР Иттифоқи қонунларига мувофиқ халқ хўжалигида ишлаётган ва кўриши, эшитиши ҳамда нутқи заиф бўлган шахслар учун махсус ўрта умумий таълим кечки (сменали) ва сиртқи мактаблар, шунингдек, ишлаб турган ёшлар учун умумий таълим мактабларида махсус синфлар ташкил қилинади.

35-модда. **Ишлаб турган ёшларни кечки мактабларга тортишда корхона, муассаса ва ташкилотларнинг вазифалари**

Корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар ишлаётган ёшларни кечки мактабларга тортишга кўмаклашишлари, ишни ўқиш билан қўшиб олиб бориш учун ҳамда шу мактабларнинг ишлари ва ўқувчиларнинг машғулотлари нормал ўтиши учун зарур шарт-шароит яратиб беришлари шарт.

36-модда. **Саккиз йиллик маълумот тўғрисидаги шаҳодатнома**

Саккиз синфни тамомлаб чиққан шахсларга саккиз йиллик маълумот олганлиги тўғрисида шаҳодатнома берилади, бу эса умумий ўрта таълим мактабининг тўққизинчи синфига, ҳунар-техника ва ўрта махсус ўқув юртларига кириш ҳуқуқини беради.

37-модда. **Ўрта маълумот тўғрисидаги аттестат**

Умумий ўрта таълим мактабини тамомлаб чиққан шахсларга ўрта маълумот олганлиги тўғрисида аттестат берилади.

Ишлаб чиқариш таълими жорий этилган умумий ўрта таълим мактабини тамомлаб чиққан шахсларга ўрта маълумот олганлиги тўғрисида аттестат ва эгаллаган ихтисоси тўғрисида шаҳодатнома берилади, бунда квалификация комиссияси томонидан берилган разряд кўрсатиб қўйилади.

38-модда. **Мақтов варақалари билан мукофотлаш**

Умумий таълим мактабларининг ўқувчилари ўқишда эришган аъло даражадаги муваффақиятлари, намунали хулқ-атворлари ва мактабнинг ижтимоий ҳаётида актив иштирок этганликлари учун мақтов варақалари билан мукофотланадилар.

39-модда. **Умумий ўрта таълим мактабларини тамомлаб чиққан шахсларни олтин медаль ва мақтов ёрлиғи билан мукофотлаш**

Умумий ўрта таълим мактабини алоҳида ўрнак кўрсатиб тамомлаб чиққан шахслар «Ўқишда, меҳнатда аъло даражадаги муваффақиятлари ва намунали хулқ-атвори учун» олтин медали билан мукофотланадилар, айрим фанлар бўйича алоҳида муваффақиятларга эришган шахслар эса «Айрим фанларни ўрганишдаги алоҳида муваффақиятлари учун» мақтов ёрлиғи билан мукофотланадилар.

V БЎЛИМ

МАКТАБДАН ТАШҚАРИ ТАРБИЯ

40-модда. **Мактабдан ташқари муассасалар**

Ўқувчиларнинг қобилиятларини ва майлларини ҳар томонлама ривожлантириш, уларни ижтимоий активлик, меҳнатга, фан, техника, санъат, спорт, ҳарбий ишга қизиқиш руҳида тарбиялаш мақсадида, шунингдек уларнинг маданий дам олишини уюштириш ва сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш учун давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари, колхозлар, кооператив, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари пионер саройлари ва уйларини, ёш техниклар, ёш табиатшунослар, ёш туристлар станцияларини, болалар кутубхоналарини, спорт, рассомлик, музика мактабларини, пионер лагерларини ва мактабдан ташқари бошқа муассасаларни вужудга келтирадилар.

41-модда. **Болалар яшайдиган жойдаги тарбиявий ишлар**

Уй бошқармалари, турар-жой-эксплуатация конторалари, маҳалла ва квартал комитетлари болалар орасида иш олиб бориш учун болалар майдончалари, болалар хоналари, қизил бурчаклар, спорт майдончалари ташкил қиладилар, спорт, туристик ва клуб анжомлари оладилар.

VI БЎЛИМ

ҲУНАР-ТЕХНИКА ТАЪЛИМИ

42-модда. **Ҳунар-техника ўқув юртлари**

Ҳунар-техника ўқув юртлари ёшларга ҳунар-техника таълими берувчи ва ишчилар синфининг сафларини тўлдирадиган муносиб ўринбосарлар тайёрлаб берувчи асосий мактабдир.

Ҳунар-техника ўқув юртларига (билим юртларига, ҳунар мактабларига) саккиз йиллик ёки умумий ўрта таълим мактабини тамомлаб чиққан СССР гражданлари қабул қилинади.

Ҳунар-техника ўқув юртларига ўқувчилар СССР Министрлар Советининг Ҳунар-техника таълими давлат комитети тасдиқлайдиган қоидаларга мувофиқ қабул қилинади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ ҳунар-техника ўқув юртлари СССР Министрлар Совети тасдиқлайдиган Низомлар асосида иш олиб борадилар.

43-модда. **Ҳунар-техника ўқув юртларининг асосий вазифалари**

Ҳунар-техника ўқув юртларининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

халқ хўжалиги учун ҳар томонлама камол топган, техникани яхши биладиган ва профессионал маҳоратни эгаллаб, ҳозирги замон ишлаб чиқариши, фан-техника тараққиёти талабларига ва уларни ривожлантириш истиқболларига жавоб берадиган маданиятли, малакали ёш ишчиларни тайёрлаш;

ўрта ҳунар-техника ўқув юртларида ёшларга профессионал ва умумий ўрта маълумот бериш;

ўқувчиларда марксча-ленинча дунёқарашни шакллантириш, уларни юксак маънавий фазилатлар, социалистик интернационализм, совет ватанпарварлиги руҳида, меҳнатга ва жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлиш, ишчилар синфининг революцион ва меҳнат традицияларини сақлаш ва кўпайтиришга тайёр бўлиб туриш руҳида тарбиялаш;

ўқувчиларни эстетик ва жисмоний тарбиялаш, уларнинг сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш, уларни социалистик Ватанни ҳимоя қилишга тайёрлаш.

44-модда. **Ҳунар-техника ўқув юртлари билан уларга база бўлган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ўзаро муносабатлари**

Ҳунар-техника ўқув юртлари халқ хўжалиги тармоқлари бўйича ишчи кадрлар тайёрлаб беришга ихтисослаштирилади ва ўзларининг ишларини тегишли корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар негизида олиб борадилар.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ ҳунар-техника ўқув юртлари билан уларга база бўлган корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг ўзаро муносабатлари, шунингдек министрликлар, идоралар, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг мазкур ўқув юртлари муваффақиятли ишлаши учун ўқув-моддий базаси яратиб беришга ва уларни янада мустаҳкамлашга ҳамда зарур шарт-шароитни таъминлаб беришга доир вазифалари СССР Министрлар Совети тайинлайдиган тартибда белгилаб қўйилади.

45-модда. **Ишлаб чиқаришнинг ўзида ишчилар тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш**

Умумий таълим мактабини тамомлаб чиққанларидан кейин ишлаб чиқаришга кираётган ёшлар учун ҳамда халқ хўжалигида ишлаб турган ва янги касб олишни ёки малакасини оширишни истаётган шахслар учун кечки (сменали) ҳунар-техника билим юртлари, шунингдек курслар, ўқув-курс комбинатлари ҳамда ишлаб чиқаришнинг бевосита ўзида тайёрлаш ва малакани оширишнинг бошқа турлари ташкил этилади.

Ишлаб чиқаришнинг бевосита ўзида ишчиларни тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш вақтида назарий ва амалий ўқиб-ўрганиш учун корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар зарур шарт-шароит ва ўқув-ишлаб чиқариш базаси яратиб берадилар.

46-модда. **Ўсмирларнинг меҳнат таълими ва меҳнат шароитларини контроль қилиш**

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларига мувофиқ ўсмирларнинг ишлаб чиқариш таълими олишлари учун уларнинг ёшига, жисмоний ва ақлий камолотига ва сиҳат-саломатлигига мос келувчи касблар бўйича рухсат этилади. Меҳнат ва ишлаб чиқариш таълими доимий медицина контроли остида олиб борилади.

47-модда. **Квалификация бериш, аттестат ва диплом топшириш**

Ҳунар-техника ўқув юртларини тамомлаб чиққан шахсларга касби бўйича тегишли квалификация (разряд, класс, категория) берилади ва белгиланган нусхадаги аттестат топширилади, намунали хулқи билан ўқишда алоҳида муваффақиятга эришган шахсларга эса имтиёзли аттестат топширилади.

Ўрта ҳунар-техника ўқув юртларини тамомлаб чиққан шахсларга касби бўйича квалификация берилганлиги ва ўрта маълумот олганлиги тўғрисида диплом топширилади, алоҳида ўрнак кўрсатган шахсларга эса имтиёзли диплом топширилади.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ ҳунар-техника ўқув юртларини тамомлаб чиққан шахсларга берилган ишлаб чиқариш разрядлари, класс, категориялар СССРнинг барча корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари учун мажбурийдир.

Янги касб бўйича таълим олган ёки бевосита ишлаб чиқаришнинг ўзида малакасини оширган ҳамда квалификация имтиҳонидан муваффақиятли ўтган шахсларга ихтисосни эгаллаганлиги, разряд, класс, категория берилганлиги тўғрисида бир хил шаклдаги шаҳодатнома топширилади.

VII БЎЛИМ

ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ

48-модда. **Ўрта махсус ўқув юртлари**

Ўрта махсус таълим техникумларда, билим юртларида ва белгиланган тартибда ўрта махсус ўқув юртлари қаторига киритилган бошқа ўқув юртларида амалга оширилади.

Ўрта махсус ўқув юртларида кундузги, кечки ва сиртқи таълим амалга оширилиши мумкин.

Ишдан ажралмаган ҳолда ўрта махсус ўқув юртларида ўқиш халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишлаётган шахсларнинг ихтисос олиш ва малакасини ошириш шаклидир.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ ўрта махсус ўқув юртлари ўз фаолиятларини СССРнинг ўрта махсус ўқув юртлари тўғрисида СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланадиган Низом асосида ҳамда ҳар бир ўрта махсус ўқув юрти мазкур Низомга мувофиқ ишлаб чиқадиган ва ўрта махсус ўқув юрти бўйсунган министрлик ёки идора томонидан тасдиқланадиган уставлар асосида амалга оширадилар.

49-модда. **Ўрта махсус ўқув юртларининг асосий вазифалари**

Ўрта махсус ўқув юртларининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

ўрта махсус ва умумий ўрта маълумотга, ихтисоси бўйича зарур назарий билимларга ва амалий кўникмаларга эга бўлган, марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбияланган, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишни ташкил этиш кўникмаларини эгаллаб олган малакали мутахассислар тайёрлаш;

ҳозирги замон ишлаб чиқаришининг, фан, техника, маданиятнинг талабларини ва уларни ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиб, мутахассислар тайёрлаш сифатини муттасил такомиллаштириб бориш;

ўқувчиларни юксак маънавий хислатларга эга қилиб, меҳнат ва ижтимоий мулкка коммунистик муносабатда бўлиш руҳида, маданиятли қилиб, социалистик интернационализм, совет ватанпарварлиги руҳида, социалистик Ватанни ҳимоя қилишга тайёр қилиб тарбиялаш, ўқувчиларни жисмоний тарбиялаш.

50-модда. **Ўрта махсус ўқув юртларига кириш ҳуқуқи**

Саккиз йиллик ёки ўрта маълумотга эга бўлган СССР гражданлари ўрта махсус ўқув юртларига кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар. Ўрта махсус ўқув юртларига қабул СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги тасдиқлаб берадиган қоидаларга мувофиқ ўтказилади.

51-модда. **Ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларининг практикаси**

Ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларининг практикаси таълим-тарбия жараёнининг таркибий қисми бўлиб, шу практика натижасида ўқувчилар мутахассис сифатида ишлаш кўникмасини ҳосил қиладилар, техникавий ва қишлоқ хўжалик ихтисослари бўйича эса, бундан ташқари, ишчи касбларидан биронтасини эгаллайдилар.

Ўқувчиларнинг практикаси ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчиларининг практикаси тўғрисида СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан тасдиқланадиган Низомга мувофиқ амалга оширилади.

52-модда. **Квалификация бериш ва диплом топшириш**

Ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаб чиққан шахсларга олган ихтисосларига мувофиқ квалификация берилади, диплом ва кўкракка тақиладиган белгиланган нусхадаги нишон топширилади.

Ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаб чиққан, ўқишда катта муваффақиятларга эришган ва жамоат ишида ўзини кўрсатган шахсларга имтиёзли диплом топширилади.

VIII БЎЛИМ

ОЛИЙ ТАЪЛИМ

53-модда. **Олий ўқув юртлари**

Олий таълим университетларда, институтларда, академияларда ва белгиланган тартибда олий ўқув юртлари қаторига киритилган бошқа ўқув юртларида амалга оширилади.

Олий ўқув юртларида кундузги, кечки ва сиртқи таълим амалга оширилиши мумкин.

Ишдан ажралмаган ҳолда олий ўқув юртларида ўқиш халқ хўжалигининг турли тармоқларида ишлаётган шахсларнинг ихтисос олиш ва малакасини ошириш туридир.

ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ олий ўқув юртлари ўз фаолиятларини СССР олий ўқув юртлари тўғрисида СССР Министрлар Совети томонидан тасдиқланадиган Низом асосида ҳамда ҳар бир олий ўқув юрти мазкур Низомга мувофиқ ишлаб чиқадиган ва олий ўқув юрти бўйсунган министрлик ёки идора томонидан тасдиқланадиган уставлар асосида амалга оширадилар.

54-модда. **Олий ўқув юртларининг асосий вазифалари**

Олий ўқув юртларининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

марксизм-ленинизм назариясини эгаллаган, ихтисоси бўйича ҳамда оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишни ташкил этиш бўйича чуқур назарий билимларга ва амалий кўникмаларга эга бўлган юқори малакали мутахассислар тайёрлаш;

студентларни юксак маънавий хислатларга эга қилиб, коммунистик онглилик, социалистик интернационализм руҳида, маданиятли қилиб, совет ватанпарварлиги руҳида, социалистик Ватанни ҳимоя қилишга тайёр қилиб тарбиялаш; студентларни жисмоний тарбиялаш;

ҳозирги замон ишлаб чиқаришининг, фан, техника ва маданиятнинг талабларини ҳамда уларни ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиб, мутахассислар тайёрлаш сифатини муттасил такомиллаштириб бориш;

мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишга, ижтимоий ва илмий-техникавий тараққиётга ёрдам берадиган илмий-тадқиқот ишларини бажариш;

дарсликлар ва ўқув қўлланмалари яратиш;

илмий-педагог кадрлар тайёрлаш;

олий ва ўрта ўқув юртлари ўқитувчилар составининг, шунингдек халқ хўжалигининг тегишли тармоқларида ишлаб турган олий маълумотли мутахассисларнинг малакасини ошириш.

55-модда. **Олий ўқув юртларига кириш ҳуқуқи**

Ўрта маълумотга эга бўлган СССР гражданлари олий ўқув юртларига кириш ҳуқуқидан фойдаланадилар. Олий ўқув юртларига қабул СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан тасдиқланадиган қоидаларга мувофиқ ўтказилади.

56-модда. **Олий ўқув юртлари студентларининг практикаси ва уларни битирувчиларнинг стажировкаси**

Олий ўқув юртлари студентларининг практикаси таълим-тарбия жараёнининг таркибий қисмидир. Олий ўқув юртлари студентларининг практикаси СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги томонидан практика тўғрисида тасдиқланадиган Низомга мувофиқ амалга оширилади.

Олий ўқув юртларини битирувчилар амалий кўникмаларини такомиллаштирмоқ учун тегишли корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар маъмуриятининг раҳбарлигида ва олий ўқув юртларининг назорати остида ихтисослари бўйича стажировкадан ўтадилар.

57-модда. **Квалификация бериш ва диплом топшириш**

Олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан шахсларга олган ихтисосларига мувофиқ квалификация берилади, диплом ва кўкракка тақиладиган белгиланган нусхадаги нишон топширилади.

Олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан, ўқишда катта муваффақиятларга эришган ҳамда ўзини илмий ва ижтимоий ишда кўрсатган шахсларга имтиёзли диплом топширилади.

58-модда. **Халқ хўжалиги мутахассисларининг малакасини ошириш**

Халқ хўжалиги мутахассисларининг малакасини ошириш СССР Министрлар Совети белгилаб берадиган тартибда малакани ошириш институтларида, олий ўқув юртларининг факультетларида ва бўлимларида, илмий-тадқиқот муассасаларида, малака ошириш курсларида ва илғор корхоналарда ўтказилади.

IX БЎЛИМ

ЎҚУВЧИЛАР ВА СТУДЕНТЛАРНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ҲАМДА БУРЧЛАРИ

59-модда. **Ўқувчилар ва студентларнинг ҳуқуқлари**

Ўқувчилар ва студентлар ўқув юртларининг лабораториялари, кабинетлари, аудиториялари, қироатхоналари, кутубхоналаридан ҳамда бошқа ўқиш ва таълим-ёрдамчи муассасаларидан, шунингдек спорт базалари ва иншоотлари, спорт жиҳозларидан ва бошқа ускуналаридан бепул фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўқувчилар ва студентлар қонунда белгиланган тартибда стипендия, нафақа, ётоқхона, интернатлар билан, ўқув юртларидаги медицина ёрдами билан таъминланадилар, транспортда имтиёзли ёки текин юриш ва моддий ёрдамнинг бошқа турларидан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олувчи ўқувчи ва студентлар қонунга мувофиқ ўзлари ишлаб турган жойларида қўшимча отпускалар олиш, қисқартирилган иш ҳафтасидан ва бошқа имтиёзлардан фойдаланиш ҳуқуқига эгадирлар.

60-модда. **Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда умумий таълим мактабларида ўқиётганлар учун иш вақтини қисқартириш**

Ишчи ёшлар мактабларининг — кечки (сменали) ва сиртқи ўрта умумий таълим мактабларининг IX—XI синфларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда муваффақиятли ўқиётган шахслар учун ўқув йили даврида иш ҳафтаси бир иш кунига ёки (ҳафта давомида иш куни қисқартирилган бўлса) шунга мувофиқ келадиган иш соати миқдорида қисқартирилади, қишлоқ ёшлари мактабларининг кечки (сменали, мавсумий) ва сиртқи ўрта умумий таълим мактабларининг IX—XI синфларида ўқиётганлар учун эса — иш ҳафтаси икки иш кунига ёки (ҳафта давомида иш куни қисқартирилган бўлса) шу кунга мувофиқ келадиган иш соати миқдорида қисқартирилади.

Агар олти кунлик иш ҳафтаси бўлса, IX—XI синфларнинг ўқувчилари ўқув йили мобайнида кўпи билан 36 иш кунига ёки шунга мувофиқ келадиган миқдордаги иш соати давомида, ёки беш кунлик иш ҳафтаси бўлса, 31 иш кунига (31,5 иш кунига) ёки шунга мувофиқ келадиган миқдордаги иш соати давомида ишдан холи қилиб қўйиладилар.

Ишдан холи қилиб қўйилган вақт учун ўқувчиларга асосий иш жойида оладиган ўртача иш ҳақининг эллик процентли тўланади, лекин бу миқдор иш ҳақининг белгиланган минимал миқдоридан кам бўлмаслиги керак.

Умумий таълим мактабларининг V—VIII синфлари ўқувчилари учун иш вақтини қисқартириш ССР Иттифоқи қонунлари ва шу қонунларда аниқлаб берилган доирада Ўзбекистон ССР қонунлари билан тартибга солинади.

61-модда. **Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда умумий таълим мактабларида ўқиётган шахсларга қўшимча отпускалар бериш**

Ишчи ёшлар ва қишлоқ ёшларининг умумий таълим мактабларида — кечки (сменали, мавсумий) ва сиртқи ўрта умумий таълим мактабларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олаётган шахсларга XI синфда — битирув имтиҳонларини топшириш даврида 20 иш кунидан иборат, VIII синфда эса 8 иш кунидан иборат, асосий иш жойидаги тариф ставкаси ёки оклади миқдорида иш ҳақи сақланадиган отпуска берилади.

Мазкур мактабларнинг V, VI, VII, IX ва X синфларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда таълим олаётганлар учун Ўзбекистон ССР Министрлар Совети синфдан синфга ўтиш имтиҳонларини топшириш вақтида уларнинг асосий иш жойидаги ўртача иш ҳақи сақлаб қолинган ҳолда ишдан холи 4-6 кун белгилаб қўйиши мумкин.

62-модда. **Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда кечки (сменали) ҳунар-техника ўқув юртларида ўқиётган шахсларга қўшимча отпускалар бериш**

Кечки (сменали) ҳунар-техника ўқув юртларида ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда муваффақиятли ўқиётган шахслар имтиҳонларга тайёрланиш ва уларни топшириш учун асосий ишлаб турган жойдаги ўртача иш ҳақининг эллик процентли сақлаб қолинган ҳолда йил давомида 30 иш куни миқдорида ишдан озод қилиб қўйиладилар.

63-модда. **Кечки ва сиртқи олий ўқув юртлари студентлари ҳамда кечки ва сиртқи ўрта махсус ўқув юртлари ўқувчилари учун қўшимча отпускалар бериш**

Кечки ва сиртқи олий ўқув юртлари студентлари ҳамда кечки ва сиртқи ўрта махсус ўқув юртлари (факультетлар, бўлимлар)нинг ўқувчилари муваффақиятли ўқиётган бўлсалар, улар иш ҳақлари сақланган ҳолда қуйидагича қўшимча отпускалардан фойдаланадилар:

кечки олий ўқув юртларининг биринчи ва иккинчи курсларида ўқиётганлар лаборатория ишларини бажариш, зачёт ва имтиҳонлар топшириш даврида — йилига 20 календарь кун давомида, кечки ўрта махсус ўқув юртларида ўқиётганлар — 10 календарь кун давомида ва сиртқи олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида ўқиётганлар — 30 календарь кун давомида;

кечки олий ўқув юртларининг учинчи ва ундан кейинги курсларида ўқиётганлар лаборатория ишларини бажариш, зачёт ва имтиҳонлар топшириш даврида — йилига 30 календарь кун давомида, кечки ўрта махсус ўқув юртларида ўқиётганлар — 20 календарь кун давомида, сиртқи олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқиётганлар — 40 календарь кун давомида;

кечки ва сиртқи олий ҳамда ўрта махсус ўқув юртларида давлат имтиҳонлари топшириш даврида — 30 календарь кун давомида;

кечки ва сиртқи олий ўқув юртларининг студентлари диплом лойиҳасини (ишини) тайёрлаш ва ҳимоя қилиш даврида — 4 ой давомида ва кечки ҳамда сиртқи ўрта махсус ўқув юртларининг ўқувчилари эса 2 ой давомида.

64-модда. **Олинган ихтисос ва малакага мувофиқ иш билан таъминланиш ҳуқуқи**

Ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртларини тамомлаб чиққан шахслар олган ихтисосларига ва малакаларига мувофиқ иш билан таъминланадилар.

65-модда. **Ўқувчилар ва студентларнинг ўқув жараёнини ва ғоявий-тарбиявий ишни такомиллаштириш масалаларини муҳокама қилишда иштирок этиш ҳуқуқи**

Ўқувчилар ва студентлар ўқув жараёнини, ғоявий-тарбиявий ишни такомиллаштириш масалаларини, шунингдек дарслардан улгуриш, меҳнат ва таълим интизоми масалаларини ҳамда ўқувчилар ва студентларнинг ўқиши ва турмуши билан боғлиқ бўлган бошқа масалаларни муҳокама қилишда ўз жамоат ташкилотлари орқали қатнашиш ҳуқуқига эгадирлар.

66-модда. **Ўқувчилар ва студентларнинг бурчлари**

Ўқувчилар ва студентлар билимларни ва амалий кўникмаларни системали равишда чуқур эгаллашлари, ўқув машғулотларига қатнашишлари, ўқув плани ва программаларида кўзда тутилган топшириқларни белгиланган муддатларда бажаришлари, ўзларининг ғоявий ва маданий савияларини ошириб боришлари, ижтимоий-фойдали меҳнатда, ўз-ўзларига хизмат кўрсатишда қатнашишлари, таълим-тарбия муассасасининг ички тартиб қоидаларига риоя қилишлари шарт.

Ўқувчилар ва студентлар интизомли ва уюшқоқ бўлишлари, социалистик турмуш қоидаларига риоя қилишлари, социалистик мулкни асрашлари ва мустаҳкамлашлари, жамиятга зарарли ҳар қандай кўринишларга нисбатан муросасиз бўлишлари, коллективнинг ижтимоий ҳаётида қатнашишлари лозим.

X БЎЛИМ

ПЕДАГОГ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ. ПЕДАГОГИК ФАОЛИЯТ. ХАЛҚ МАОРИФИ ХОДИМЛАРИНИНГ ПРОФЕССИОНАЛ ҲУҚУҚЛАРИ ВА БУРЧЛАРИ

67-модда. **Таълим-тарбия муассасалари учун педагог кадрлар тайёрлаш**

Таълим-тарбия муассасалари учун педагог кадрлар тайёрлаш университетларда, институтларда ва бошқа олий ўқув юртларида, айрим ихтисослар бўйича эса ўрта махсус ўқув юртларида амалга оширилади.

68-модда. **Илмий-педагог ва илмий кадрлар тайёрлаш**

Олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот муассасалари қошида ташкил этиладиган аспирантура илмий-педагог ва илмий кадрлар тайёрлашнинг асосий шаклидир.

Аспирантурага олий маълумотга эга бўлган СССР гражданлари қабул қилинади. ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига мувофиқ аспирантура тўғрисидаги Низом СССР Министрлар Совети белгилаб берадиган тартибда тасдиқланади.

69-модда. **Педагогик фаолият билан шуғулланиш**

Мактабгача ва мактабдан ташқари болалар муассасаларида, умумий таълим мактабларида, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртларида тегишли маълумотга ва профессионал тайёргарликка эга бўлган шахслар муаллим, тарбиячи, ўқитувчи, ишлаб чиқариш таълими мастери ва бошқа педагог ходимлар бўлиб ишлай оладилар.

Ўқитувчи кадрларнинг педагогик маҳоратини ошириш, ижодий ташаббускорлигини ривожлантириш мақсадида умумий таълим мактабларининг муаллимлари, ҳунар-техника ўқув юртларининг ўқитувчилари ва ишлаб чиқариш таълими мастерлари систематик равишда аттестациядан ўтказиб турилади.

Олий ўқув юртларидаги профессор-ўқитувчилар составининг вакантли лавозимларига белгиланган тартибда ўтказиладиган конкурс бўйича муайян муддатга ходимлар қабул қилинади ва шу лавозимларга кейинчалик қайта сайлов ўтказилади.

Педагогик фаолият билан шуғулланаётган шахслар малакалари етарли бўлмаганлиги ёки педагоглик ва тарбиячилик вазифаларини бажаришга халақит берадиган бетобликлари важидан ўзлари эгаллаб турган лавозимга нолойиқ эканликлари маълум бўлиб қолган тақдирда, шунингдек педагогик фаолиятни давом эттиришларига тўғри келмайдиган ғайри-ахлоқий ножўя иш қилиб қўйганликлари тақдирда ССР Иттифоқининг ва Ўзбекистон ССРнинг меҳнат тўғрисидаги Қонунларида белгилаб қўйилган тартибда педагогик ишдан озод қилинадилар.

70-модда. **Педагог ходимларнинг профессионал ҳуқуқлари ва бурчлари**

Мактабгача тарбия болалар муассасаларидаги, умумий ўрта таълим мактабларидаги, мактабдан ташқари муассасалардаги, ҳунар-техника, ўрта махсус ва олий ўқув юртларидаги педагог ходимларнинг профессионал ҳуқуқлари ва бурчлари ССР Иттифоқи ва иттифоқдош республикаларнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонун Асосларига ҳамда ССР Иттифоқининг ва Ўзбекистон ССРнинг шу Асосларга мувофиқ қабул қилган қонун актларига, тегишли таълим-тарбия муассасаларининг низомларига ва уставларига биноан белгиланади.

71-модда. **Педагог кадрларнинг профессионал ҳуқуқлари, шарафи ва қадр-қимматини қўриқлаш**

Ўқитувчиларнинг ва бошқа педагог ходимларнинг профессионал ҳуқуқлари, шарафи ва қадр-қиммати қонун томонидан ҳимоя қилинади.

72-модда. **Педагог ходимларнинг малакасини ошириш**

Педагог ходимларнинг малакасини ошириш олий ўқув юртларида, ўқитувчилар малакасини ошириш институтларида, малака ошириш институтларида, илмий-тадқиқот муассасаларида, илғор корхоналарда, шунингдек малака ошириш курсларида ўтказилади.

Умумий ўрта таълим мактабларининг, ҳунар-техника, ўрта махсус ва бошқа ўқув юртларининг раҳбар ходимлари олий маълумотли ва педагогик иш тажрибасига эга бўлган шахслардан тайёрланади.

Педагог ходимларнинг профессионал билимларини такомиллаштириш тадбирлари халқ маорифининг тегишли органлари томонидан амалга оширилади.

73-модда. **Педагог ходимларнинг ва халқ маорифи бошқа ходимларининг профессионал бурчларини бажаришлари учун шарт-шароит яратиб бериш**

Меҳнаткашлар депутатлари маҳаллий Советларининг ижроия комитетлари, халқ маорифи органлари ва муассасалари, министрликлар ва идоралар педагог ходимларнинг ва халқ маорифи бошқа ходимларининг муваффақиятли ишлаши ва ўз малакаларини систематик равишда ошириб бориши учун зарур шарт-шароит яратилишини, уларга қонунда белгилаб қўйилган имтиёзлар ва афзалликлар берилишини таъминлайдилар, шунингдек педагог ходимларнинг обрўсини сақлаш, уларнинг меҳнати ва иш вақтидан тўғри фойдаланилиши тўғрисида доимий ғамхўрлик қиладилар, уларни бевосита ўз бурчларини бажаришдан бошқа ишга жалб қилишга йўл қўймайдилар.

74-модда. **Имтиёзлар ва афзалликлар**

Қонунга мувофиқ халқ маорифи ходимлари муддати узайтирилган ва давлат ҳисобидан ҳақ тўланадиган отпускалардан фойдаланадилар, қишлоқ жойларда иситиладиган ҳамда ёритиладиган уй-жойлардан бепул фойдаланадилар, пенсия таъминоти соҳасидаги афзалликлардан ҳамда бошқа имтиёзлар ва афзалликлардан фойдаланадилар.

75-модда. **Халқ маорифи ходимларини алоҳида хизматлари учун рағбатлантириш**

Ёш авлодни ўқитиш ва тарбиялашдаги ҳамда мутахассислар тайёрлашдаги алоҳида хизматлари учун халқ маорифи ходимлари белгиланган тартибда:

СССР орденлари ва медаллари билан мукофотланишга;

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунлари билан халқ маорифи ходимлари учун белгиланган номли медаллар, аълочи медаллари ва нишонлари билан мукофотланишга,

ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР фахрий унвонлари берилишига тақдим этиладилар.

XI БЎЛИМ

ОТА-ОНАЛАРНИНГ ВА УЛАРНИНГ ЎРНИНИ БОСАДИГАН ШАХСЛАРНИНГ БОЛАЛАРНИ ТАРБИЯЛАШ ВА ЎҚИТИШГА ДОИР ҲУҚУҚЛАРИ ВА БУРЧЛАРИ

76-модда. **Ота-оналарнинг ва уларнинг ўрнини босадиган шахсларнинг ҳуқуқлари**

Ота-оналар ва уларнинг ўрнини босадиган шахслар:

болаларни истиқомат жойидаги мактабгача тарбия болалар муассасаларига ва умумий таълим мактабларига, шунингдек ҳунар-техника ёки ўрта махсус ўқув юртларига тарбиялаш ва ўқитиш учун жойлаштириш;

ўз болалари ўқитилаётган ва тарбияланаётган таълим-тарбия муассасаларида болаларни ўқитиш ва тарбиялаш масалаларини муҳокама қилишда, синфдан ташқари, мактабдан ташқари ва соғломлаштириш ишларини ўтказишда қатнашиш;

мактаблар ва бошқа таълим-тарбия муассасалари ҳузуридаги ота-оналар жамоатчилик комитетларига (советларига) сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

77-модда. **Ота-оналарнинг ва уларнинг ўрнини босадиган шахсларнинг бурчлари**

Ота-оналар ва уларнинг ўрнини босадиган шахслар:

болаларни юксак коммунистик ахлоқ руҳида, социалистик мулкни авайлаб асраш руҳида тарбиялашлари, уларга меҳнат кўникмаларини сингдиришлари ва уларни ижтимоий фойдали фаолиятга тайёрлашлари, болаларнинг жисмоний ривожланиши ва сиҳат-саломатлигини мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари;

болаларни мактаб ёшига етиши билан мактабга беришлари, ўқувчиларнинг ўқув юртларига мунтазам равишда қатнаб туришини таъминлашлари, болаларнинг узрсиз сабаблар билан машғулотларга келмай қолишига йўл қўймасликлари;

болалар ўрта маълумот ва профессионал тайёргарликни ўз вақтида олишлари учун зарур шароит яратиб беришлари шарт.

Болаларни оилада тарбиялаш ўқув юртларининг, мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларининг, жамоат ташкилотларининг тарбиявий иши билан узвий равишда қўшиб олиб борилади.

(Давоми 4-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДА ҚОНУНИ

(Боши 2, 3-бетларда).

78-модда. **Аҳоли орасида педагогик билимларни тарқатиш**

Халқ маорифи органлари ва муассасалари фан ва маданият органлари, педагогик жамиятлар ва бошқа жамоат ташкилотлари билан биргаликда аҳоли орасида педагогик билимларни тарқатишни таъминлайдилар, болаларни ва ўсмирларни тарбиялашда ота-оналарга ҳамда уларнинг ўрнини босадиган шахсларга педагогик ёрдам бериб турадилар.

XII БЎЛИМ

ХАЛҚ МАОРИФИ МУАССАСАЛАРИНИНГ ЎҚУВ-МОДДИЙ БАЗАСИ

79-модда. **Таълим-тарбия муассасаларини очиш шартлари.**

Фақат тегишли бинолар, ўқитиш асбоб-ускуналари ва педагог кадрлар бўлган тақдирдагина таълим-тарбия муассасаларини очиш мумкин.

80-модда. **Таълим-тарбия муассасаларининг бинолардан фойдаланиш.**

Таълим-тарбия муассасаларининг бинолардан фақат таълим-тарбия мақсадидагина фойдаланилади.

81-модда. **Халқ маорифи муассасаларининг ўқув-моддий базасини ривожлантириш.**

Халқ маорифи муассасаларининг ўқув-моддий базаси давлат бюджети маблағлари ҳисобидан, шунингдек халқ хўжалик планида кўзда тутилган капитал маблағлар ҳисобига ривожлантирилади. Корхоналар, колхозлар, кооператив ва бошқа ташкилотларнинг розилиги билан уларнинг маблағлари ҳам шу мақсадлар учун жалб қилиниши мумкин.

Таълим-тарбия муассасаларининг бинолари белгиланган тартибда тасдиқланган лойиҳалар бўйича қурилиши лозим.

Таълим-тарбия муассасалари бинолари республиканинг иқлим зоналарини ва бошқа хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қурилиши ҳамда таълим-тарбия жараёнини ташкил қилишнинг ҳозирги замон талабларига мувофиқ бўлиши лозим.

Аҳоли пунктлари ва уй-жой массивларини лойиҳалаш, қуриш ва қайта қуриш пайтида зарур мактаблар, болаларни мактабгача тарбиялаш муассасалари, шунингдек мактабдан ташқари муассасалар қурилиши кўзда тутилиши лозим.

82-модда. **Корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг таълим-тарбия муассасалари ўқув-моддий базасини мустаҳкамлашда қатнашуви**

Давлат корхоналари, муассасалари ва ташкилотлари, колхозлар, кооператив, касаба союз, комсомол ва бошқа жамоат ташкилотлари таълим-тарбия муассасаларининг ўқув-моддий базасини мустаҳкамлашда белгиланган тартибда қатнашадилар.

83-модда. **Таълим-тарбия муассасаларида овқатланишни уюштириш**

Ҳар бир таълим-тарбия муассасасида ўқувчилар ва студентларнинг овқатланишини уюштириш, ошхоналар ва буфетларнинг нормал ишлаб туришини таъминланади.

XIII БЎЛИМ

ХАЛҚ МАОРИФИ ТЎҒРИСИДАГИ ҚОНУНЛАРНИ БУЗГАНЛИК УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

84-модда. **Халқ маорифи тўғрисидаги қонунларни бузганлик учун жавобгарлик**

Умумий мажбурий саккиз йиллик таълим тўғрисидаги, мактабларни черковдан ажратиш тўғрисидаги қонунларнинг бузилишига ёки халқ маорифига доир қонунларнинг бошқача тарзда бузилишига йўл қўйган мансабдор шахслар ва гражданлар ССР Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР қонунларида белгиланган тартибда жавобгарликка тортиладилар.

XIV БЎЛИМ

ЧЕТ ЭЛ ГРАЖДАНЛАРИНИНГ ВА ГРАЖДАНЛИГИ БЎЛМАГАН ШАХСЛАРНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ССРДА ИЛМ ОЛИШ ҲУҚУҚИ. ХАЛҚАРО ШАРТНОМАЛАР ВА БИТИМЛАР

85-модда. **Чет эл гражданларининг ва гражданлиги бўлмаган шахсларнинг Ўзбекистон ССРда илм олиш ҳуқуқи**

СССР территориясида истиқомат қилаётган чет эл гражданлари ва гражданлиги бўлмаган шахслар ССР Иттифоқи қонунларида белгилаб қўйилган тартибга мувофиқ Ўзбекистон ССРда совет гражданлари билан бир қаторда илм олиш ҳуқуқига эгадирлар.

86-модда. **Халқаро шартномалар ва битимлар**

СССР ёки Ўзбекистон ССР қатнашган халқаро шартнома ёки халқаро битимда ССР Иттифоқининг ва Ўзбекистон ССРнинг халқ маорифи тўғрисидаги қонунларидагидан бошқача қоидалар белгилаб қўйилган бўлса, у ҳолда халқаро шартнома ёки халқаро битим қоидалари қўлланилади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Н. МАТЧОНОВ.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Ҳ. ПУЛАТОВА.

1974 йил 7 август, Тошкент шаҳри.

Спорт

КИЕВЛИКЛАР КУБОК ЭГАЛАРИ

Физкультурачилар куни Лужники стадиони футбол ишқибозлари билан гавжум бўлди. Киевнинг «Динамо» командаси Ворошиловград шаҳрининг «Заря» футболчилари билан СССР кубоги учун кураш олиб бордилар. Киевликлар 3:0 ҳисобида ғалаба қозониб, СССР кубогини олишга муяссар бўлдилар.

СОВЕТ ШАХМАТЧИСИ ПЕШҚАДАМЛАР ҚАТОРИДА

Кеча жаҳон биринчилиги учун Филиппин оролларида ўтказилаётган шахмат мусобақасида бош финал учрашувлари ўйналди. Маълумки, ёшлар ўртасида жаҳон биринчилиги ўн учинчи марта ўтказилмоқда. Б. Спасский, А. Карпов ва В. Белявскийлар турли йилларда жаҳон чемпиони деган шарафли номга эга бўлгандилар. Бу йилги курашда ленинградлик Кочиев ҳам муваффақиятли қатнашмоқда. Ҳозир у пешқадамлар сафида боряпти.

ТОШКЕНТЛИКЛАР ОЛДИНДА

Ватанимиз бўйлаб енгил атлетика бўйича СССР ва «Известия» кубоги учун курашлар қизғин давом этмоқда. 14-зонада эркаклар ўртасида Тошкент шаҳри командаси шохсупанинг юқорисидан ўрин олди. Иккинчи ўринга самарқандликлар, учинчи ўринга эса тошкентликлар кўтарилишди. Аёллар ўртасида эса ғолиблик Тошкент шаҳри командасига насиб этди. Тошкент область вакиллари иккинчи, самарқандликлар эса учинчи ўринни эгаллашди.

СПАРТАКИАДА ПРОГРАММАСИ БЎЙИЧА

Ёшлар ўйинлари спартакиадаси программаси бўйича стендга отиш мусобақалари тугади. Унда Тошкент шаҳрининг мерганлари ҳаммадан ўзиб кетишди. Иккинчи ўринни Тошкент область вакиллари, учинчи ўринни эса Самарқанд спортчилари олдилар.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

ЧИЛИ ХУНТАСИНИНГ ЯНГИ ЖИНОЯТЛАРИ

БУЭНОС-АЙРЕС, (ТАСС). Чили ҳарбийлари ватанпарварларни жазолаш ва таъқиб қилишни давом эттирмоқдалар. Орбе расмий агентлигининг маълумотларига кўра, ўтган суткалар давомида яна 1.688 киши турма ва қамоқ лагерларига ташланган. Сўнгги ҳафталар мобайнида чилиликларда қарийб 12 минг киши қамоққа олинган. Улар суд ва терговсиз турмада сақланмоқда. Туриш жойлари ҳатто қариндош-уруғларига ҳам хабар билдирилмайдиган маҳбуслар жисмоний ва маънавий қаттиқ жазоланмоқда.

Хунта «ички ишлар министри» Сесар Бенавидаснинг айтишича, қамоққа олишлар бутун мамлакатда давом эттирилаверади. У исёндан кейин дарҳол 11 ой муқаддам жорий этилган ҳарбий ҳолатни маъмурлар бекор қилиш ниятида эмас, деди. Комендантлик соати бундан буён ҳам сақланиб қолади.

Хунта бошлиғи генерал Пиночет ҳозирги режим ҳокимиятни граждан шахслар қўлига топшириш ниятида эмаслигини яна таъкидлаб ўтди. У бундай деди: мамлакатда иқтисодий аҳвол «нормаллашмагунга» қадар граждан ҳокимияти режимига қайтиш тўғрисида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Ҳолбуки, ҳозирги маъмурлар томонидан Чили экономикаси ғоят оғир аҳволга келтириб қўйилди. Саноат ишлаб чиқариши ҳажми кескин равишда пасайиб кетди, қишлоқ хўжалиги тушкунликка юз тутмоқда. Ишсизлар сони кўпайиб бормоқда. Ҳозирги вақтда ишсизлар ярим миллион кишидан ортиқдир. Хунта халқаро майдонда яккаланиб қолганлиги натижасида ташқи савдо ноқулай ривожланмоқда. Чили марказий банкининг маълумотларига кўра, шу йилнинг биринчи ярмидагина ташқи савдо балансининг дефицити 70 миллион доллардан ошиб кетди.

ОҚ УЙДА УЧРАШУВЛАР ВА КЕНГАШЛАР

ВАШИНГТОН, 10 август. (ТАСС). Қасамёд қилиш маросимидан кейин президент Ж. Форд конгресс раҳбарларидан бир группаси билан учрашди. Оқ уйнинг матбуот масалалари билан шуғулланувчи секретари Ж. Терхорс бошқа масалалар билан бир қаторда янги вице-президентни тайинлаш тўғрисидаги масала ҳам муҳокама қилинганлигини айтди. Янги вице-президент яқин 7—10 кун ичида тайинланиши кутилмоқда.

Президент ўзининг иқтисодий маслаҳатчилари — молия министри С. Саймон, федерал резерв системаси бошқарувчилари кенгашининг раиси А. Бэрнс ва бошқалар билан кенгаш ўтказди. Кенгашда, деб хабар берди Оқ уй вакили, Ж. Форд мамлакат олдида турган иқтисодий проблемаларни ҳал қилиш учун куч-ғайрат сарфланади, деб таъкидлади. АҚШнинг энг муҳим вазифаси, деди президент, инфляция билан кураш олиб бориш зарурлигидир.

Сўнгра президент Ж. Форд бир қанча ажнабий элчиларни, шу жумладан, СССРнинг АҚШдаги муваққат ишлари вакили Ю. М. Воронцовни қабул қилди. Суҳбатларда давлат секретари Г. Киссинжер иштирок этди. Учрашувлар чоғида, деди Оқ уй вакили, президент Ж. Форд билан давлат секретари Г. Киссинжер, АҚШ икки партиянинг мадади билан Америка ташқи сиёсатининг аввалги йўлини давом эттиражагини таъкидлаб ўтдилар. Оқ уй вакили Ж. Форд 8 августда сўзлаган нутқида ўтмишда тинчлик келтирган сиёсат давом эттирилади, деб айтган сўзларини эслатиб ўтди.

НАТО составига кирувчи мамлакатларнинг элчилари билан бўлган суҳбатларида президент Ж. Форд НАТО Америка ташқи сиёсатининг «марказий элементи» бўлиб қолади, деб айтганини вакил қўшиб қўйди.

МИСЛИ КЎРИЛМАГАН СУВ ТОШҚИНИ

ДАККА, 10 август. (ТАСС). Сув тошқини оқибатларига қарши кураш — ҳозирги вақтда Бангладешда асосий проблемадир. 55 кундан буён давом этаётган табиий офат натижасида бир мингдан кўпроқ киши ҳалок бўлди, 9 миллион акр майдондаги ҳосил нобуд этилди ёки қисман зарар кўрди. Аҳолиси 30 миллион кишидан иборат 33 минг квадрат миля территорияни сув босиб кетди. Фаридпур, Ражшахи, Чандпур ва бошқа шаҳарларга катта зарар етказилди. Маъмурларнинг айтишича, бу шаҳарларда жуда ҳам жиддий вазият ҳукм сурмоқда.

Бангладеш ҳукумати мамлакатдаги тараққийпарвар сиёсий ва жамоат ташкилотлари билан ҳамкорликда зарар кўрганларга ёрдам бериш юзасидан шошилинч чораларни кўрмоқда. Армия қисмлари ва ҳарбий денгизчилар қутқарув ишларида актив қатнашмоқдалар. Мамлакатда зарар кўрган аҳолига ёрдам фондига маблағ тўплаш кампанияси кенгайиб бормоқда. Бангладеш Коммунистик партияси бу фондга 23 минг такадан кўпроқ маблағ топширди.

⊙ Дунайдаги «Темир дарвозалар» гидроэлектростанцияси дунёдаги энг йирик иншоотлардан биридир. Бу гидроэлектростанцияни Руминия ва Югославия биргаликда Совет Иттифоқининг қардошларча ёрдами билан бунёдга келтирган. Суратда: «Темир дарвозалар» нур корхонасининг умумий кўриниши.

Аджерпресс —ТАСС фотоси.

ПОИТАХТНИНГ «Хадра» даҳасида сўнгги икки-уч йил ичида бир қатор шинам бинолар қад кўтарди. Е. ОБИДОВ чизган ушбу расмда «Гипрополиграфпром» лойиҳалаш институтининг яқинда фойдаланишга топширилган янги биноси акс эттирилган.

ЁЗУВЧИНИНГ „ТАНЛАНГАН АСАРЛАРИ“

Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти Зиё Саиднинг «Танланган асарлар» китобини босиб чиқарди.

Зиё Саид ўзбек совет адабиёти ва журналистикаси тараққиётига муносиб ҳисса қўшган толмас ижодкорлардан эди. Зиё Саид ўзбек журналистикаси тарихида биринчи бўлиб вақтли матбуотни марксистик назария нуқтаи назаридан ёритувчи «Ўзбек вақтли матбуоти тарихига оид материаллар (1870—1927)» деган китоб яратди.

«Танланган асарлар»га унинг ана шу китоби ҳамда мақола, фельетон, ҳикоя, драмаларидан айрим намуналар киритилди. Бу асарлар ёзувчи ижоди тўғрисида кенг тасаввур ҳосил қилиш имконини беради.

Китоб журналист ва журналистика факультети студентлари учун ҳам фойдали қўлланмадир.

Т. ХЎЖАЕВ.

ЕР ҚИМИРЛАДИ

11 август маҳаллий вақт билан соат 7.15 минутда Тошкентда ер қимирлади. Унинг кучи 4 баллга етди. «Тошкент» марказий сейсмик станциясининг берган маълумотларига кўра зилзила маркази республикамиз пойтахтидан 420 километр жануби шарқда— Олой тизма тоғларининг шарқий этакларида, Тожикистон билан Хитой чегарасидадир.

Ер силкинишлари шунингдек, Андижон ва Фарғонада 5 балл, Самарқандда 3—4 балл, зилзила марказида эса 9 балл бўлди. Станция асбоблари шу районда ўнлаб қайта силкинишларни қайд қилди. Улардан айримлари Тошкентда 2—3 балл билан сезилиб турди.

Э. ҲАИТОВ,
«Тошкент» марказий сейсмик станциясининг катта инженери.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИДА

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ НАШРИЁТИ

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги ва Тошкент модалар уйининг

„МОДАЛАР“ АЛЬБОМИНИ НАШР ЭТАДИ

МОДА ХАЛҚНИНГ МОДДИЙ ФАРОВОНЛИГИ, УНИНГ МАДАНИЙ САВИЯСИ ВА ЭСТЕТИК ДИДИНИ, КИШИЛАРНИНГ ГЎЗАЛЛИККА, НАФОСАТГА ИНТИЛИШИНИ АКС ЭТТИРУВЧИ ВОСИТАДИР.

Бу альбомда замонавий моданинг либосларимизга таъсири, ва миллий кийимлар анъанасига мурожаат ўз ифодасини топади. Хонатлас, беқасам ва духобадан тикилиб, чиройли тақинчоқлар билан безатилган либослар, шунингдек Бутуниттифоқ, халқаро виставка ва кўргазмаларида бир неча бор тақдирланган тошкентлик мода ижодкорларининг диққатга сазовор ишлари намойиш этилади.

Альбом ранг-баранг фотографиялар ва рассомларнинг оригинал расмлари билан безатилади. Ўқувчи бу альбомда моданинг йўналиши, кийиниш маданияти, енгил саноатнинг ривожланиши, бу соҳада халқ санъатининг бой хазинасидан ижодий фойдаланилиш тўғрисидаги маълумотлар билан танишади.

АЛЬБОМ ТЕКСТЛАРИ УЗБЕК ВА РУС ТИЛЛАРИДА БЕРИЛАДИ.

Альбомни республиканинг етакчи мутахассислари: санъатшунослар, рассомлар, модельерлар нашрга тайёрлашди.

Альбомнинг ҳажми 8 босма лист, тахминий баҳоси 2 сўм.

«МОДАЛАР» альбоми шу йилнинг октябрь ойида сотувга чиқарилади. Сиз уни барча китоб магазинларидан ва «Союзпечать» киоскаларидан ва матлубот кооперациясининг савдо ташкилотларидан сотиб олишингиз мумкин.

КИТОБ САВДОСИ ТАШКИЛОТЛАРИ УЗ ЗАЯВКАЛАРИНИ УЗБЕКИСТОН КИТОБ САВДОСИ БИРЛАШМАСИГА, «СОЮЗПЕЧАТЬ» БОШҚАРМАСИ ВА «УЗБЕКБИРЛАШУВ» ПРАВЛАНИЕСИГА ЮБОРИШЛАРИ МУМКИН.

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00— ТОШКЕНТ. Мультфильм. 10.20 — Қўғирчоқ театр. 10.50 — **Дубровский** (бадиий фильм). 12.00—МОСКВА. 18.10 — ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфилм. 18.30 — Ахборот. 18.45 —«Беш йилликнинг тўртинчи йили». 19.05 — Ахборот. 19.25 — Балет кечаси. 21.25 — «Пахтачиликда техника тараққиёти». 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Футбол: «Спартак» (Москва) — «Арарат» (Ереван).** 00.15 — **Спорт кундалиги.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 17.00 — МОСКВА. 22.00—ТОШКЕНТ. Нафосат оламида. 22.25 — Элонлар. 22.30 — **Чолғу куйларидан концерт.** (Марказий телевидение учун тайёрланган). 23.00 — **Истиқбол йўли** (бадиий фильм). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли кино экрани. 19.30 — Янгиликлар. 19.45 — **Георгий Саакадзе** (бадиий фильм). 21.05 — Енгиндан эҳтиёт бўлинг. 21.20 — **Оперетта саҳифаларида.**

2- ТРОЛЛЕЙБУС ДЕПОСИ

Троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган

КУРСЛАРГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 5 ой.

Ойига 60 сўм стипендия, ёлғизларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Чилонзор» массиви, Пионерская кўчаси, 4-уй, кадрлар бўлими.

Тошкент область аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармаси коллективи, Бекобод район аҳолига маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг директори

Пўлат Отақулович ТОШМАТОВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдиради ва марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р—02613. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2607.